

**150. löggjafarþing 2019–2020.
Þingskjal 598 — 434. mál.
Stjórnartillaga.**

Tillaga til þingsályktunar

um fimm ára samgönguáætlun fyrir árin 2020–2024.

Frá samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra.

Alþingi ályktar, sbr. lög um samgönguáætlun, að á árunum 2020–2024 skuli unnið að samgöngumálum í samræmi við eftirfarandi aðgerðaáætlun sem er hluti af og innan ramma samgönguáætlunar fyrir árin 2020–2034 þar sem mörkuð er stefna og markmið sett fyrir allar greinar samgangna á gildistíma áætlunarinnar. Aðgerðaáætlunin taki mið af ramma fjármálaáætlunar fyrir árin 2020–2024. Fjárhæðir eru á verðlagi eins og það birtist í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2020 og eru í milljónum króna.

Tafla 1 – Fjármálaáætlun 2020–2024.

Fjármálaáætlun 2020-2024	2020	2021	2022	2023	2024	Samtals
Samgöngur samtals	45.417	44.516	37.543	39.273	37.899	204.648
10-211 Vegagerðin	38.843	38.109	31.309	33.018	31.706	172.985
101 Almennur rekstur	1.140	1.118	1.095	1.084	1.073	5.510
107 Þjónusta	6.191	6.191	6.191	6.191	6.191	30.955
115 Styrkir til almenningssamgangna	3.461	3.391	3.323	3.290	3.257	16.722
610 Framkvæmdir á vegakerfinu	27.035	26.581	20.069	21.866	20.604	116.155
620 Framkvæmdir við vita og hafnir	871	773	577	534	528	3.283
682 Botndælubúnaður við Landeyjahöfn	144	54	53	52	52	355
221-101 Samgöngustofa	2.731	2.679	2.627	2.597	2.571	13.199
231-101 Rannsóknarnefnd samgönguslys	173	169	166	164	163	835
241-670 Hafnabótasjóður	923	1.023	1.023	1.073	1.062	5.104
252-101 Flugvællir og flugleiðsöguþjónusta	2.541	2.538	2.421	2.421	2.397	12.318
998-130 Varasjóður málaflökks	206					206
Verðlag fjárlagafrumvarps 2020.						

1. SAMGÖNGUSTOFA

Tafla 2 – Fjármál Samgöngustofu.

Tekjur og framlög						
Verðlag fjárlaga. 2020. Fjárhæðir í millj. kr.	2020	2021	2022	2023	2024	Samtals
Framlag úr ríkissjóði	1.340	1.315	1.289	1.274	1.261	6.479
Rekstrartekjur	1.391	1.364	1.338	1.323	1.310	6.726
Til ráðstöfunar alls	2.731	2.679	2.627	2.597	2.571	13.199
Gjöld						
Verðlag fjárlaga 2020. Fjárhæðir í millj. kr.	2020	2021	2022	2023	2024	Samtals
Stjórnsýsla og rekstur	702	688	674	666	659	3.389
Forvarnir og öryggisáætlanir Íslands	231	229	226	224	223	1.132
Eftirlit með innlendum aðilum	831	814	798	788	780	4.010
Eftirlit með erlendum aðilum	71	70	68	67	67	343
Þjónusta og skrár í umsjón Samgöngustofu	862	844	827	818	809	4.160
Rannsóknir, þróun og umhverfismál	34	34	33	34	33	171
Samtals	2.731	2.679	2.627	2.597	2.571	13.199

2. FLUGVELLIR OG FLUGLEIÐSÖGUÞJÓNUSTA

Tafla 3 – Fjármál flugmála.

Tekjur og framlög						
Verðlag fjárlaga 2020. Fjárhæðir í millj. kr.	2020	2021	2022	2023	2024	Samtals
Framlög úr ríkissjóði	2.541	2.538	2.421	2.421	2.397	12.318
Rekstrartekjur	600	600	600	600	600	3.000
Til ráðstöfunar alls	3.141	3.138	3.021	3.021	2.997	15.318
Gjöld						
Verðlag fjárlaga 2020. Fjárhæðir í millj. kr.	2020	2021	2022	2023	2024	Samtals
Rekstur og þjónusta	2.584	2.584	2.584	2.584	2.584	12.920
Stofnkostnaður (sjá sundurliðun í töflu 4)	30	0	0	0	0	30

Viðhald og reglubundin endurnýjun búnaðar (sjá sundurliðun í töflu 5)	527	554	437	437	413	2.368
--	------------	------------	------------	------------	------------	--------------

Gjöld alls	3.141	3.138	3.021	3.021	2.997	15.318
-------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Tafla 4 - Stofnkostnaður - sundurliðun

<i>Verðlag fjárlaga 2020. Fjárhæðir í millj. kr.</i>	2020	2021	2022	2023	2024	Samtals
Alþjóðaflugvellir í grunnneti						
Reykjavík	30	0	0	0	0	30
Akureyri	0	0	0	0	0	0
Egilsstaðir	0	0	0	0	0	0
Samtals alþjóðaflugvellir í grunnneti	0	0	0	0	0	30
Samtals aðrir flugvellir í grunnneti	0	0	0	0	0	0
Samtals aðrir flugvellir og landingarstaðir	0	0	0	0	0	0
Samtals stofnkostnaður	30	0	0	0	0	30

Tafla 5 -Viðhald og reglubundin endurnýjun búnaðar - sundurliðun							
Verðlag fjárlaga 2020. Fjárhæðir í millj. kr.		2020	2021	2022	2023	2024	Samtals
Alþjóðaflugvellir í grunnneti							
Sameiginl.	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða	0	15	15	30	15	75
Reykjavík	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða	127	380	290	71	245	1.113
	Byggingar og búnaður	8	0	20	0	0	28
	Ýmis leiðsögu- og ljósabúnaður og leiðrétting frávika	7	0	0	0	0	7
Akureyri	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða	52	5	0	0	0	57
	Byggingar og búnaður	0	18	0	0	0	18
	Ýmis leiðsögu- og ljósabúnaður og leiðrétting frávika	3	0	0	0	0	3
Egilsstaðir	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða	0	0	0	0	0	0
	Byggingar og búnaður	0	0	15	0	0	15
	Ýmis leiðsögu- og ljósabúnaður og leiðrétting frávika	3	0	0	0	0	3
Samtals alþjóðaflugvellir í grunnneti		200	418	340	101	260	1.319

Aðrir flugvellir í grunnneti							
	Hönnun aðflugs á öðrum flugvöllum	3	3	3	3	3	15
Vestmannaeyjar	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða	86	92				178
	Byggingar og búnaður						0
Ísafjörður	Ýmis leiðsögu- og ljósabúnaður og leiðrétting frávika						0
	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða	97,5					97,5
	Byggingar og búnaður						0
Bildudalur	Ýmis leiðsögu- og ljósabúnaður og leiðrétting frávika						0
	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða						0
	Ýmis leiðsögu- og ljósabúnaður og leiðrétting frávika						0
Gjögur	Ýmis leiðsögu- og ljósabúnaður og leiðrétting frávika				35		35
Húsavík	Byggingar og búnaður					74,5	74,5
	Ýmis leiðsögu- og ljósabúnaður og leiðrétting frávika	2					2
Grímsey	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða				42		42
Þórshöfn	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða			85			85
	Ýmis leiðsögu- og ljósabúnaður og leiðrétting frávika				90	21	111
Vopnafjörður	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða				61,5		61,5
Hornafjörður	Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða				88		88
	Byggingar og búnaður	6					
	Ýmis leiðsögu- og ljósabúnaður og leiðrétting frávika	115					115
Samtals aðrir flugvellir í grunnneti		309,5	95	88	319,5	98,5	904,5

Aðrir flugvellir og landingarstaðir							
Hönnun aðflugs	1	1	1	1	1		5
Yfirborðsviðhald flugbrauta og hlaða							
Blönduós	0	0	0	0	19		19
Fagurhólsmýri	0	0	0	0	16		16
Samtals aðrir flugvellir og landingarstaðir	1	1	1	1	36		40
Sameiginleg verkefni							
Til leiðréttinga og brýnna verkefna	16,5	40	8	15,5	18,5		98,5
Samtals sameiginleg verkefni	16,5	40	8	15,5	18,5		98,5
Samtals viðhald og reglubundin endurnýjun búnaðar							
	527	554	437	437	413		2.368

3. VEGAGERÐIN

Tafla 6 – Fjármál Vegagerðarinnar.

Tekjur og framlög

Verðlag fjárlaga 2020. Fjárhæðir í millj. kr.	2020	2021	2022	2023	2024	Samtals
10-211 Vegagerðin						
Rekstrarframlög	10.360	10.268	10.177	10.133	10.089	51.026
Fjárfestingarframlög	28.050	27.408	20.699	22.452	21.184	119.793
Framlög úr ríkissjóði samtals	38.410	37.676	30.876	32.585	31.273	170.819
Almennar sértekjur	423	423	423	423	423	2.114
Tekjur af Landeyjahöfn	10	10	10	10	10	50
Sértekjur samtals	433	433	433	433	433	2.164
Til ráðstöfunar samtals	38.843	38.108	31.308	33.017	31.705	172.982
10-241 Hafnaframkvæmdir						
Rekstrarframlög	923	1.023	1.023	1.073	1.062	5.104
Framlög úr ríkissjóði samtals	923	1.023	1.023	1.073	1.062	5.104
Til ráðstöfunar samtals	923	1.023	1.023	1.073	1.062	5.104

Gjöld

Verðlag fjárlaga 2020. Fjárhæðir í millj. kr.

10-211 Vegagerðin

Rekstur

Almennur rekstur	906	883	860	849	838	4.337
Stjórn og undirbúningur	488,4	466,0	443,0	432,0	421,0	
Sértekjur	-224,7	-224,7	-224,7	-224,7	-224,7	
Vaktstöð siglinga	292,0	292,0	292,0	292,0	292,0	
Viðhald vita og leiðsögukerfa	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	
Rekstur Landeyjahafnar	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	
Sértekjur	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	
Rannsóknir	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0	
Þjónusta	5.993	5.993	5.993	5.993	5.993	29.967
Svæði og rekstrardeild (sértekjur)	-198,0	-198,0	-198,0	-198,0	-198,0	
Almenn þjónusta	2.476,6	2.476,6	2.476,6	2.476,6	2.476,6	
Vetrarþjónusta	3.714,8	3.714,8	3.714,8	3.714,8	3.714,8	
Styrkir til almenningssamgangna	3.461	3.391	3.323	3.290	3.257	16.722
Ferjur, sérleyfi á landi, innanlandsflug	2.455,0	2.385,0	2.317,0	2.284,0	2.251,0	
Almenningssamgöngur á höfuðborgar-svæðinu	1.006,0	1.006,0	1.006,0	1.006,0	1.006,0	

Fjárfestingar

Framkvæmdir á vegakerfinu

Viðhald	9.960	10.700	10.700	10.500	10.500	52.360
Nýframkvæmdir (sjá sundurliðun í töflu 7)	17.075	15.881	9.369	11.366	10.104	63.795

Framkvæmdir við vita og hafnir	871	773	577	534	528	3.283
Vitabyggingar	15	15	15	20	20	
Sjóvarnargarðar (sjá sundurliðun í töflu 10)	120	150	150	150	150	
Landeyjahöfn	713	538	377	334	328	
Ferjubryggjur	3	3	50	10	10	
Hafna- og strandrannsóknir	5	10	10	15	15	

Botndælubúnaður við Landeyjahöfn	144	54	53	52	52	355
---	------------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Samtals Vegagerðin 10-211	38.410	37.676	30.876	32.585	31.273	170.819
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

10-241 Hafnaframkvæmdir

Rekstur

Hafnabótasjóður (sjá sundurliðun í töflu 9)	923	1.023	1.023	1.073	1.062	5.104
--	------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Samtals hafnaframkvæmdir 10-241	923	1.023	1.023	1.073	1.062	5.104
--	------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Tafla 7 - Vegáætlun 2020–2024 – sundurliðun nýframkvæmda.
Vísitala áætlana 17.200.
Suðursvæði I.

Vegnr.	Kafllanr.	Vegheiti Kafllahæiti	Lengd kaflla [km]	kostnaðar 1.1.2020							2025+ Framhald
				[m.kr.]	2020	2021	2022	2023	2024		
1		Undirbúningur verka utan áætlunar Hringvegur		260	50	50	50	50	60		
b2-b4		Um Mýrdal *	13,3	(6.500-8.000)	20	20	20	20	20		
b4		Um Gatnabrún og öryggisaðgerðir í Vik	2,5	500	500						
b5		Jökulsá á Solheimasandi	0,5	550	350	200					
d2-d5		Norðaustan Selfoss, brú yfir Ölfusá **	5	6.000	10	10					
d6		Biskupstungnabraut – Varná	8,9	5.450	1.950	2.150	1.350				
d6-d8		Varná – Kambar	3,0	2.700				1.200	1.200	+	
30		Skeiða- og Hrunamannavegur									
08		Einholtsvegur – Biskupstungnabraut	4,4	250	250						
34		Eyrarbakkavegur									
01-02		Hringtorg og undirgöng við Suðurhóla	1	220	220						
355		Reykjavegur									
01		Biskupstungnabraut – Laugarvatnsvegur	8	200	200						
Samtals Suðursvæði I					3.050	2.930	1.420	1.270	1.280		

* Leitað verði leiða til að fjármagna hringveg um Mýrdal og jarðgöng í Reynisfjalli í samstarfi við einkaaðila.

** Leitað verði leiða til að fjármagna hringveg norðaustan Selfoss, brú yfir Ölfusá í samstarfi við einkaaðila.

Suðursvæði II (Reykjavík og Suðvestursvæði).

Vegnr.	Kaflnr.	Vegheiti	Kaflaheiti	Lengd kafla [km]	Efirstöðvar kostnaðar 1.1.2020						
					[m.kr.]	2020	2021	2022	2023	2024	2025+
1			Undirbúningur verka utan áætlunar		250	50	50	50	50	50	
15			Hringvegur								
41			Um Kjalarnes	8	4.000	400	1.900	1.100	600		
15			Reykjanesbraut								
417			Tenging við Álhelli		150	150					
407			Bláfjallavegur og								
			Bláfjallaleið	12,7	50	50	2.000	2.000	2.000	2.000	+
			Framlag ríkis til Samgöngusáttmála ***			2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	
Samtals Suðursvæði II						2.650	3.950	3.150	2.650	2.050	

*** Framkvæmdaáætlun Samgöngusáttmála má sjá í töflu 8.

Vestursvæði.

Vegnr.	Kafli	Vegheiti	Kafleiti	Lengd kafli [km]	Eftirstöðvar kostnaðar 1.1.2020						2025+ Framhald
					[m.kr.]	2020	2021	2022	2023	2024	
1	g6-g7	Undirbúningur verka utan áætlunar			260	50	50	50	50	60	
	h4	Hringvegur									
		Um Borgarnes, öryggisaðgerðir			150						
54	10	Um Heiðarsporð (Biskupsbeygja)		2,5	350		350				
		Snæfellsnesvegur									
60		Um Fróðárheiði		4,5	70						
		Vestfirðavegur									
25-28		Um Guðadalssveit		25,8	7.200	1.500	2.700	700	2.300		
35-37		Dynjandisheiði		35,2	5.800	550	1.050	800	1.400	1.800	+
61		Djúpvegur									
35		Um Hattardalsá		2	350	350					
509		Akranesvegur									
		Faxabraut, hækkun vegar og sjóvörn		0,6	500	100	400				
612	03	Örlygshafnarvegur									
		Um Hvalláttur		2,1	150		150				
612	03	Strandavegur									
		Um Veidileysuháls		12,0	750					300	+
Samtals Vestursvæði						2.770	4.700	1.550	3.750	2.160	

Norðursvæði.

Vegnr.	Kaflnr.	Vegheiti Kaflaheiti	Lengd kafla [km]	Eftirstöðvar kostnaðar 1.1.2020 [m.kr.]					2024	2025+
				2020	2021	2022	2023	2024		
1		Undirbúningur verka utan áætlunar Hringvegur		260	50	50	50	60		
16		Jökulsá á Fjöllum	2	2.200	5	5	5	5		+
73		Þverárfjallsvegur um Refasveit								
74		og Skagastrandarvegur um Laxá	16,3	1.500		200	500	800		
85		Norðausturvegur								
27		Brekknahéði	7,6	1.100			200	900		
815		Hörgárdalsvegur								
01		Skriða – Brakandi	4	250						
829		Eyjafjarðarbraut vestri		250						
02		Um Hrafnagil	1,8	300	300					
862		Detifossvegur								
02-03		Súlnalækur – Ásheiði	14,6	950	750					
Samtals Norðursvæði				1.055	555	255	755	1.765		

Austursvæði.

Vegnr.	Kaflnr.	Vegheiti	Kaflaheiti	Lengd kafla [km]	Efirstöðvar kostnaðar 1.1.2020								2025+ Framhald
					[m.kr.]	2020	2021	2022	2023	2024			
1		Undirbúningur verka utan áætlunar			260	50	50	50	50	60			
	t3	Lagarfljót		4,5	2.000	220					+		
	v4-v5	Um Berufjarðarbotn		4,7	100	100							
	x1-x2	Um Hvalnes- og Þvottárskriður		0,2	150	150							
	x6-x9	Um Hornafjarðarfljót ***		18	2,450 (50%)	10	750	700	700	290			
94	y2	Um Steinavötn			350	350							
		Borgarfjarðarvegur											
	03-04	Eiðar – Laufás		14,7	750					400	+		
923	06-07	Um Vatnsskarð		8,8	220	220							
		Jökuldalsvegur											
939	01	Gilsá – Arnórstaðir		3,4	280	280							
		Axarvegur											
01-02		Um Öxi ****		20	1,400 (50%)		500	400	500				
Samtals Austursvæði						1.380	1.300	1.150	1.250	850			
Samtals almenn verkefni						10.905	13.435	7.525	9.675	8.005			

**** Leitað verði leida til að fjármagna Axarveg og hringveg um Hornafjarðarfljót í samstarfi við einkaaðila (50%).

Jarðgangaaætlun.

Vegnr.	Kaflannr.	Vegheiti	Kaflaheiti	Lengd kafla [km]	Efirstöðvar kostnaðar 1.1.2020							
					[m.kr.]	2020	2021	2022	2023	2024	2025+	
60		Vestfjarðavegur										
93	39	Dýrafjarðargöng		11,8	3.700							
		Seyðisfjarðarvegur										
		Fjarðarheiðargöng		13,4	17.500 (50%)	100	100	1.000	1.000	1.000	1.000	+
Samtals jarðgangaaætlun					3.800	100	100	1.000	1.000	1.000	1.000	

Sameiginlegt.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025+ Framhald
Tengivegir, bundið slitlag	1.020	1.000	989	956	1.244	+
Breikkun brúa	500	500	500	500	500	+
Hjóla- og göngustígar	265	261	270	150	270	+
Samgönguransóknir	20	20	20	20	20	+
Héraðsvegir	110	110	110	110	110	+
Landsvegir utan stofnvegakerfis	160	160	160	160	160	+
Styrkvegir	100	100	100	100	100	+
Reiðvegir	75	75	75	75	75	+
Smábryr	50	50	50	50	50	+
Girðingar	60	60	60	60	60	+
Sameiginlegur jarðgangakostnaður	10	10	10	10	10	+
Samtals sameiginlegt	2.370	2.346	2.344	2.191	2.599	
Samtals nýframkvæmdir	17.075	15.881	10.869	12.866	11.604	
Þar af ófjármagnað í fjármálaáætlun			1.500	1.500	1.500	

Tafla 8 – Samgöngusáttmálinn – Framkvæmdaáætlun.*Framkvæmdir að hluta fjármagnadar af samgönguáætlun. Bein framlög af samgönguáætlun til Samgöngusáttmála, sjá töflu 7.*

Vegnr.	Kafllanr.	Vegheiti	Kaflaheiti	Lengd kafla [km]	Eftirstöðvar							
					kostnaðar 1.1.2020 [m.kr.]	2020	2021	2022	2023	2024	2025+ Framhald	
1		Hringvegur										
41	e3	Bæjarháls – Vesturlandsvegur		1	440		440					
		Reykjanesbraut						1.100				
	04-11	Holtavegur – Stekkjarbakki			2.200				1.100			
	12	Gatnamót við Bústaðaveg			1.100		1.100					
13		Álftanesvegur – Lækjargata			13.100							+
14		Kaldárselsvegur – Krýsuvíkurvegur		3,3	2.600	1.600					500	
49		Miklabraut										
03-04		Stokkur			21.800				1.100	4.300	7.100	+
		Arnamesvegur										
411		Rjúpnavegur – Breiðholsbraut		1,3	1.600		1.600					
		Borgarlína										
		Ártún – Hlemmur			8.600	500	3.200	3.200	1.400			
		Hamraborg – Hlemmur			8.500	500	3.200	3.200	1.300			
		Mjódd – BSÍ			8.400						1.600	+
		Hamraborg – Lindir			3.600				2.100	1.500		
		Hjóla- og göngustígar				750	750	750	750	360		+
		Umferðarstýring, aukid umferðarflæði og öryggis- aðgerðir				390	390	390	390	510		+
		Göngubryr og undirgöng				150	150	150	150	150		+
	Samtals Samgöngusáttmálinn					3.890	11.930	9.890	10.390	11.720		

Tafla 9 – Hafnabótasjóður – sundurlíðun framkvæmda og fjárveitinga.*Framkvæmdir í höfnum í grunnneti.**Skýringar: Frumáætlun um heildarkostnað við framkvæmdir, virðisaukaskattur meðtalinn í kostnaði en ekki í fjárveitingu. Verðlag frumvarps til fjárlaga fyrir árið 2020 í millj. kr.*

Höfn	Verkefni	Heildar- kostn.	Kostnaður Lokið 1.1.2020	2020		2021		2022		2023		2024		2025+		Hluttur ríkissj.
				Kostn.	Fjárv.	Kostn.	Fjárv.	Kostn.	Fjárv.	Kostn.	Fjárv.	Kostn.	Fjárv.			
Snæfellsbær	Ólafsvík: Lenging Norðurgarðs (60 m, 24.500 m ³)	161,4	149,4	12,0	5,8											60%
	Ólafsvík: Norðurtangi endurbýggður (stálþil 120 m, dýpi 5,5 m)	310,7		41,0	24,8	125,3	75,8	144,4	87,3							75%
	Ólafsvík: Dýpkun innsiglingar í 7 m. Magn 35.000 m ³	44,0						44,0	21,3							60%
	Rífshöfn: Dýpkun innsiglingar og innan hafnar	30,0						30,0	18,1							75%
	Ólafsvík: Stækkun trébyggingu, löndunaraðstaða bætt (160 m ²)	24,0										24,0	11,6			60%
Grundarfjörður	Lenging Norðurgarðs, stálþil, þekja og lagnir (130 m með 30 m gafl, dýpi 10 m)	490,0	169,0	169,1	81,8	151,9	73,5									60%
	Lenging Norðurgarðs, brinnvörn (7500 m ³ kjarni og grjóti, dæld fylling 30.000 m ³)	110,0	39,0	71,0	34,4											60%
	Norðurgarður: Endurbýgging steyptar kerjabryggju (90 m, dýpi 6 m)	248,0								64,0	38,7	120,0	72,6	+		75%
Stykkishólmur	Smábátaaðstaða (flotbryggja 20 m, landstöpuhl)	23,0				23,0	11,1									60%
	Stykkishöfn: Hafskipabryggja lengd um 40 m	135,0								45,0	21,8	90,0	43,5			60%
Vesturbyggð	Bildudalur: Tenging stórskipakants og hafskipakants (stálþil 57 m, dýpi 8 m)	169,0	41,3	66,1	32,0	61,6	29,8									60%
	Bildudalur: Endurbýgging hafskipabryggju (stálþil 99 m, 50 m dýpi 5 m, 49 m dýpi 8 m)	218,0	126,3	42,2	25,5	49,5	29,9									75%
	Brjánslækur: Smábátaaðstaða norðan við höfnina, 140 m hafnar-garður og fersla flotbryggju	64,0						30,0	18,0	34,0	16,5					60%
Ísafjörður	Ísafjörður: Sundabakki, nýr kantur (stálþil 150 m, dýpi 10 m)	423,0				84,6	40,9	170,0	82,3	168,4	81,5					60%
	Ísafjörður: Dýpkun (9 m dýpi, 225.000 m ³)	196,0				106,0	51,3	90,0	43,5							60%
	Þingeyri: Endurbýgging innri hafnargarðs, 1. áfangi 115 m, dýpi 5–7 m	275,0								40,0	24,2	100,0	60,5	+		75%
Bolungarvík	Grundargarður sandfangari og endurbýgging (12.500 m ³)	35,5				35,5	17,2									60%
	Lækjarbryggja: Endurbýgging trébyggingu 112 m, dýpi 5 m	239,0						35,0	21,2	157,0	95,0	47,0	28,4			75%

Höfn	Verkefni	Kostnaður Heildar- kostn.	2020 Kostn. Fjárv.	2021 Kostn. Fjárv.	2022 Kostn. Fjárv.	2023 Kostn. Fjárv.	2024 Kostn. Fjárv.	2025+	Hluttur ríkissj.
Skagaströnd	Endurbýgging Ásgarðs (stálþil 105 m, dýpi 5m) Endurbýgging kants milli Ásgarðs og Miðgarðs, trébryggja 48 m	245,0 80,0		47,6 28,8	106,3 64,3	91,1 55,1	20,0 12,1	+	75% 75%
Skagafjörður	Sauðárkrókur: Endurbýgging Efri garðs (stálþil 70 m, dýpi 8 m) Hofsós: Endurbýgging Norðurgarðs (grjótvörn, 4.500 m³, stálþil 60 m, dýpi 4,5 m)	210,0 158,0		109,0 65,9 117,0 70,8	101,0 61,1				75% 75%
	Sauðárkrókur: Endurbýgging Efri garðs (85 m stálþil, dýpi 8 m) Sauðárkrókur: Stofndýpkun snúningsrýmis (48.000 m³, dýpi 8,5 m) Sauðárkrókur — Lenging sandfangara um 30 m	242,0 52,1 60,0	41,0 24,8			69,0 41,7	120,0 72,6 52,1 25,2 20,0 9,7	+	75% 60% 60%
Fjallabyggð		218,0		7,5 4,5	45,0 27,2	82,0 49,6	83,5 50,5		75%
Dalvík	Síglufjörður: Innri höfn (stálþil 110 m, dýpi 4 m)								
	Hauganes: Flotbryggja Norðurgarður: Endurbýgging stálþils 72m dýpi 6m	15,0 204,0	15,0						60% 75%
Hafnasamlag Norðurlands (Akureyri)					35,0 21,2	101,2 61,2	67,8 41,0		
	Akureyri: Torfunefsbyggja. Endurbýgging bryggju (120 m, 9 m dýpi)	342,0	40,6 24,6	96,0 58,1	129,4 78,3				75%
Hafnir Norðurlands									
	Húsavík: Þvergarður endurbýggður (stálþil 90 m, dýpi 8 m, 75 m dýpi 5 m)	375,0	146,0 88,3	124,0 75,0	105,0 63,5				75%
	Húsavík: Þvergarður lengdur (stálþil 50 m, dýpi 8 m)	165,0	54,0 26,1	61,0 29,5	50,0 24,2				60%
	Húsavík: Dýpkun vegna Þvergarðs í 8,0 m. Magn 20.000 m³. Gröfður	65,0			65,0 31,5				60%
	Húsavík: Endurbýgging Naustagarðs, tímurbryggja fura (lengd um 60 m, dýpi 3 m)	110,0					20,0 12,1		75%
	Raufarhöfn: Endurbýgging hafskipabryggju (endurskoða) (stálþil 80 m dýpi 7 m)	240,0				62,0 37,5	110,0 66,5	+	75%
Langanesbyggð									
	Endurbýgging Brimvamarðs á Bakkaflói (15.000 m³)	95,0				48,0 29,0	47,0 28,4	+	75%
Seyðisfjörður									
	Angorabryggja (Trébryggja 46 m, dýpi 7 m) Bjólfsbakki Endurbýgging (stálþil 150 m, 7 m dýpi)	124,0 444,0		64,0 38,7	60,0 36,3	70,0 42,3	130,0 78,6	+	75% 75%
Djúpivogur									
	Hafskipabryggja (stálþil 65 m og gafl 12 m, dýpi 6 m)	186,0			58,0 35,1	92,6 56,0	35,4 21,4		75%

Höfn	Verkefni	Kostnaður Heildar- kostn.	2020 Kostn. Fjárv.	2021 Kostn. Fjárv.	2022 Kostn. Fjárv.	2023 Kostn. Fjárv.	2024 Kostn. Fjárv.	2025+	Hluttur rfkissj.
Hornafjörður	Sandfangari við Einholtskletta (150 m, endurnýtt grjót úr Suðurfjörutanga)	254,4	164,8	79,7	89,6	43,4			60%
Vestmannaeyjar	Miklagarðsbryggja endurbýggð (stálþil 78 m, dýpi 5 m)	218,0			62,0	37,5	43,3	26,2	75%
	Skipalyftubryggja endurbýgging stálþils um 111 m	250,0	56,2	27,2			62,5	30,2	60%
	Nausthamar, lenging á kanti um 70 m til austurs	210,0					20,0	9,7	60%
Þorlákshöfn	Endurbýgging Svartaskersbryggju (250 m, dýpi 6m)	550,3	196,0	118,5	127,0	76,8	157,0	95,0	75%
	Hafnsögubátur með a.m.k. 30 tonna togkraft	200,0	200,0	96,8					60%
	Endurbýgging Suðurvaragarðs (200m, dýpi 8m)	560,0					14,0	8,5	75%
	Skurðsprengingar fyrir þilskurði Suðurvarabryggju, 140m	82,0					82,0	39,7	60%
Grindavík									
	Dýpkun við Miðgarð (dýpi 8 m, 5.300 m ² , 15.500 m ³)	90,4	15,0	7,3					60%
Reykjaneshafnir									
	Helguvík, lenging stálþils (60 m, dýpi 10 m)	194,8	57,0	27,6	45,0	21,8			60%
	Njarðvík: Innsiglingarena (60 m breið, dýpi 8 m, graflanlegt)	52,6			52,6	25,5			60%
	Njarðvík: Endurbýgging Suðurgarðs (110 m, dýpi 6 m)	248,0					20,0	12,1	75%
Sandgerði									
	Dýpkun við löndunarkrana á Norðurgarði (300 m ²)	6,0		6,0	2,9				60%
	Endurbýgging Suðurbryggju, seinni áfangi (lengd 130 m, dýpi 6 m)	274,0					50,0	30,2	75%
Óskipt									
	Frumrannsóknir	125,0	25,0	15,1	25,0	15,1	25,0	15,1	75%
	Ástandsskoðun hafnarmannvirkja	35,0	3,0	4,2	7,0	4,2	7,0	4,2	75%
	Víðhaldsdýpkanir og viðhald skjólgarða	378,8	76,0	44,6	77,7	49,5	69,0	45,3	
Samtals áætlað í grunnneti			1495,0	789,2	1640,8	914,5	1559,9	887,8	
							1561,2	917,9	
							1628,3	943,3	

Tafla 10 – Sjóvarnir – sundurlíðun framkvæmda og fjárveitinga.*Sundurlíðun framkvæmda við sjóvarnir.**Skýringar: Frumáætlun um heildarkostnað við framkvæmdir, virðisaukaskattur meðtalinn. Verðlag samkvæmt fjárlagafrv. fyrir árið 2020 í millj. kr.*

Sveitarfélag	2020	2021	2022	2023	2024	Hluttur
Verkefni, sjóvarnir	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	rikissj.
Akranes						
Höfðavík (Miðvogur) lenging á bakkavörn (170 m – 1.100 m ³)		6,7 5,9				7/8
Leynir, lenging sjóvarnar (25 m – 530 m ³)		3,2 2,8				7/8
Sólmundarhöfði að vestanverðu (100 m – 1.000 m ³)		7,8 6,8				7/8
Hvalfjarðarsveit						
Sjóvörn við Belgsholt (200 m – 1.600 m ³)				15,3 13,4		7/8
Vík (Miðhús og Skálatangi) (100+ m – 1.000 m ³)					8,4 7,4	7/8
Snæfellsbær						
Vestan Gufuskála (100 m – 1.200 m ³)			10,3 9,0			7/8
Ólafsvík, við Emnisbraut framhald (180 m – 1.800 m ³)			14,5 12,7			7/8
Hellnar, sjóvörn (30 m – 300 m ³)			3,7 3,2			7/8
Staðarsveit, við Barðastaði 2. áfangi (170 m – 1.700 m ³)					16,0 14,0	7/8
Hellissandur, lenging við Keflavíkurgötu til austurs (65 m – 1.300 m ³)					12,7 11,1	7/8
Grundarfjörður						
Framnes við Nesveg (85 m – 1.000 m ³)					9,2 8,1	7/8
Dalabyggð						
Sjóvörn við Ægisbraut framhald (250 m – 2.000 m ³)					12,3 10,8	7/8
Árneshreppur						
Sjóvörn á Gjögri (40 m – 600 m ³)		4,7 4,1				7/8
Djúpavík (100 m – 1.000 m ³)					9,2 8,1	7/8
Húnaþing vestra						
Borgir í Hrítafirði (100 m – 1000 m ³)						7/8
Sjóvörn við Hafnarbraut (110 m – 1.000 m ³)		8,7 7,6			8,6 7,5	7/8
Blönduós						
Vestan slátrhúss að hreinsistöð við Ægisbraut 14 (100 m – 1.000m ³)		8,1 7,1				7/8
Frá slátrhúsi út fyrir lóð Hafnarbrautar 1 (100 m – 1.000 m ³)		8,1 7,1				7/8
Skagaströnd						
Rétarholt að Sólvangi (260 m – 3.200 m ³)			21,0 18,4			7/8
Skagabyggð						
Sjóvörn við Krók, (250 m – 3.100 m ³)	16,8 14,7					7/8
Sjóvörn við norðanvert Kálflamarsnes (200 m – 2.500 m ³)	13,8 12,1					7/8
Skagafjörður, sveitarfélag						
Hofsós, neðan við Suðurbraut 8–18 (200 m – 3.000 m ³)				25,6 22,4		7/8

Sveitarfélag	2020	2021	2022	2023	2024	Hluttur ríkissj.
Verkefni, sjóvarnir	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	
Fjallabyggð						
Ólafsfjörður, við Námuveg 11 (120 m – 1.600 m ³)			9,4 8,2			7/8
Dalvíkurbyggð						
Dalvík, Sæból að Framnesi (250 m – 3.500 m ³)		26,4 23,1				7/8
Árskógssandur, frá Hinriksmýri að Lækjarbakka (170 m – 2.500 m ³)		18,8 16,5				7/8
Svalbarðstrandarhreppur						
Styrking og lenging sjóvarnar norðan hafnar (180 m – 1.800 m ³)	14,2 12,4					7/8
Lenging sjóvarnar norðan tjarnar (100 m – 1.000m ³)	7,9 6,9					7/8
Grenivík						
Framhald að höfn og styrking sjóvarnar (130 m – 1.900 m ³)	15,6 13,7					7/8
Sjóvörn til suðurs inn fyrir Þengilbakka (100 m – 1.500 m ³)	12,0 10,5					7/8
Grimsey					10,6 9,3	7/8
Yfirfara sjóvörn og bæta þar sem þarf						
Norðurlþing						
Húsavíkurbakkar, endurbygging og styrking (220 m – 4.400 m ³)				36,0 31,5		7/8
Seyðisfjörður						
Vestdalseyri (100 m – 800 m ³)			6,4 5,6			7/8
Við Sæból (100 m – 1.600 m ³)			13,6 11,9			7/8
Við Austurveg (250 m – 3.150 m ³)				24,4 21,4		7/8
Borgarfjarðarhreppur						
Við Borg í Njarðvík (300 m – 4.000 m ³)				22,0 19,3		7/8
Fjarðabyggð						
Eskifjörður kaflar milli Strandgötu 78 og 98 (250 m – 2.700 m ³)		17,1 15,0				7/8
Norðfjörður, sjóvarnir framan við gamla frystihúsið (170 m – 2.000 m ³)		12,4 10,9				7/8
Fáskrúðsfjörður, sjóvarnir fjöru utan smábátahafnar (270 m – 2.400 m ³)		12,6 11,0				7/8
Stöðvarfjörður, sjóvarnir fjöru og lóða utan frystihúss (115 m – 1.300 m ³)		8,9 7,8				7/8

Sveitarfélag	2020	2021	2022	2023	2024	Hluttur ríkissj.
Verkefni, sjóvarnir	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	Kostn. Fjárv.	
Árborg, sveitarfélag						
Flóðvörn neðan við Bausstaðarjómabúið (80 m – 1.600 m³)				8,6	7,5	7/8
Eyrbakkí, endurbygging sjóvarnar á móts við						
Eyrargötu 49 (80 m – 1.200 m³)				7,8	6,8	7/8
Ölfus, sveitarfélag						
Herdísarvík (200 m – 4.000 m³)			33,7	29,5		7/8
Þorlákshöfn, austan Austurgarðs, hjá golfvelli (100 m – 1.200 m³)					9,2	7/8
Grindavíkurbær					8,1	
Móakot, framlenging af sjóvörn við Gerðistanga (250 m – 3.100 m³)			19,3	16,9		7/8
Ísólfsskáli, ýta upp malarkambi			3,4	3,0		7/8
Austan hafnar, endurbygging og styrking (200 m – 3.000 m³)					20,0	7/8
Suðurnesjabær					17,5	
Sjóvörn frá Skinnalóni að Nýlendu (300 m – 4.500 m³)	28,6	25,0				7/8
Nesjar, norðan Nýlendu (200 m – 2.000 m³)	12,8	11,2				7/8
Við Garðaveg 5, endurbygging og lenging (220 m – 2.200 m³)	12,3	10,8				7/8
Milli Arnarhóls og Norður-Flankastaða (300 m – 3000 m³)			19,1	16,7		7/8
Frá Byggðasafni að Garðshöfn, styrking á köflum (180 m – 2.100 m³)			15,6	13,7		7/8
Við sjávargötu (norðan við Jórúkleif) (170 m – 1.700 m³)					12,7	7/8
Vogar					11,1	
Breiðagerðisvík (250 m – 3.500m³)				26,3	23,0	7/8
Garðabær (Álfanes)						
Bessastaðanes, sjóvörn við Skansinn (190 m – 2.400 m³)		14,6	12,8			7/8
Endurbygging sjóvarnar til móts við Hákotsvör, hækka og styrkja garð (75 m – 500 m³)		3,4	3,0			7/8
Helgúvík sunnanverð að Hlíði (100 m – 1.100 m³)		7,1	6,2			7/8
Seltjarnarnes						
Suðurstroënd vestan Lindarbrautar, styrking og hækkun (150 m – 1.600 m³)					12,5	7/8
Óskipt					10,9	
Óskipt til sjóvarna	4,3	2,7	1,9	1,2	7,5	5/8
Óráðstaðað					8,0	7/8
					24,1	
Sjóvarnir samtals	138,3	120,0	171,9	173,5	173,5	150,0
					150,0	

4. ALMENN SAMGÖNGUVERKEFNI

Unnið verði að öðrum eftirtöldum verkefnum í samræmi við settar áherslur 15 ára áætlunarinnar.

4.1. Markmið um greiðar samgöngur.

Verkefni til að ná þessu markmiði verði m.a.:

1. Lokið verði við skilgreiningu á grunnneti hjólréiðastíga innan helstu þéttbýliskjarna og á vinsælustu ferðamannaleiðum. (Ábyrgð: Vegagerðin)
2. Lokið verði við mótun leiðsögustefnu og innleiðing hafin. (Ábyrgð: SRN)
3. Aukin upplýsingagjöf til ferðamanna, svo sem með víðeigandi miðlum. (Ábyrgð: Vegagerðin/SGS)
4. Heildstætt leiðakerfi almenningssamgangna milli byggða skilgreint með tilliti til samræmdra þjónustuviðmiða og samvirkni leiða. (Ábyrgð: Vegagerðin)
5. Heildstætt leiðakerfi almenningssamgangna rýnt reglulega með tilliti til notkunar og vilja íbúa. (Ábyrgð: Vegagerðin)
6. Unnið að undirbúningi gagnvirkar upplýsingaveitu sem veiti upplýsingar um heildstætt almenningssamgöngukerfi í lofti, á landi og legi. (Ábyrgð: SRN/Vegagerðin)
7. Greining á leiðum til þess að tryggja að aðgengi fatlaðs fólks og hreyfihamlaðs að almenningssamgöngum milli byggða verði eins og best verði á kosið. (Ábyrgð: Vegagerðin)
8. Þörf á aðstöðu fyrir fraktflug á Keflavíkurflugvelli verði greind og bætt úr ef þess reynist þörf. (Ábyrgð: Isavia)
9. Stutt verði við uppbyggingu Akureyrar- og Egilsstaðaflugvalla sem alþjóðlegra fluggátta. Við uppbyggingu innviða þar verði lögð áhersla á að flugvöllirnir mæti sem best þörfum flugrekenda fyrir varaflugvelli hér á landi og Egilsstaðaflugvöllur verði að því leyti í forgangi. (Ábyrgð: Isavia)
10. Tekið verði upp hóflegt varaflugvallagjald sem renni til uppbyggingar alþjóðlegra fluggátta. (Ábyrgð: SRN)
11. Rekstur alþjóðaflugvallanna verði í einu kerfi á ábyrgð Isavia ohf. (Ábyrgð: SRN)

4.2. Markmið um öryggi í samgöngum.

Verkefni til að ná þessu markmiði verði m.a.:

1. Samgöngustofa efla eftirlit með því að viðhafa öryggisstjórnun við framkvæmdir og rekstur vega og hafna. (Ábyrgð: SGS)
2. Kannaðir verði kostir þess að samræma skráningu ólíkra aðila á umferðarslysum og skráin gerð aðgengilegri. (Ábyrgð: SGS)
3. Gerð verði úttekt á flutningsgetu samgöngukerfisins komi til rýminga vegna náttúruhamfara eða annarra ófyrirséðra atburða með áherslu á höfuðborgarsvæðið. (Ábyrgð: SRN/Vegagerðin)
4. Meginverkefni áætlunar á tímabilinu um flugöryggi verði:
 - a. Eftirlitskerfi verði fest frekar í sessi, þ.m.t. áhættumiðað eftirlit sem uppfylli kröfur Flugöryggisstofnunar Evrópu (EASA) og Alþjóða flugmálastofnunarinnar (ICAO). Áfram verði gerðar allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja víðeigandi sérfræðikunnáttu í þessu samhengi. (Ábyrgð: SGS)
 - b. Brugðist verði við nýjum öryggisáskorunum sem fylgja nýrri tækni, þá sérstaklega ómönnuðum loftförum. (Ábyrgð: SRN/SGS)

- c. Fylgst verði með öryggi þeirrar starfsemi sem lýtur séríslenskum reglum, t.d. starfrækslu tiltekinna loftfara og landingarstaða sem alþjóðlegar reglur ná ekki yfir. (Ábyrgð: SGS)
- 5. Meginverkefni áætlunar á tímabilinu um öryggi sjófarenda verði:
 - a. Lögð verði áhersla á að greina laga- og reglugerðarumhverfið og uppfæra það sem er úrelt með áherslu á eins mikla samræmingu og kostur er við alþjóðlegt regluverk eða reglur í nágrannaríkjum þar sem ekki er um alþjóðlegar reglur að ræða. (Ábyrgð: SRN)
 - b. Unnið verði að endurbótum á reglum um minni farþegaskip og farþegabáta með áherslu á alþjóðlegar reglur. (Ábyrgð: SRN)
 - c. Unnið verði að því að innleiða öryggisstjórnunarkerfi og móta kröfur þar um með virku samstarfi við atvinnugreinina, samhliða því að auka vitund sjómanna um öryggisatriði. (Ábyrgð: SGS)
 - d. Unnið verði að skráningu og greiningu alvarlegra atvika og slysa á sjó í samevrópskan gagnagrunn (EMCIP). Sett verði upp eitt atvikaskráningarkerfi fyrir íslenska sjófarendur. Atvik verði greind frekar til að bæta fræðslu og forvarnir. (Ábyrgð: SGS)
 - e. Samstarf við skóla verði þróað nánar og skilgreint betur hlutverk þeirra sem að málinu koma, þ.m.t. Samgöngustofu, Menntamálastofnunar og starfsgreinaráðs. (Ábyrgð: SGS)
- 6. Meginverkefni umferðaröryggisáætlunar verði eftirfarandi:
 - a. Reglulegar mælingar á umferðaröryggismálum, m.a. hraðakstri, akstri undir áhrifum ölvunar eða fíkniefna, bílbeltanotkun, snjalltækjanotkun og ástandi hemla í þungum bifreiðum. (Ábyrgð: SGS)
 - b. Unnið verði að lagfæringum á stöðum þar sem mörg slys hafa orðið og umhverfi vega bætt til að draga úr hættu á alvarlegum slysum. (Ábyrgð: Vegagerðin)
 - c. Haldið áfram fræðslu, herferðum og forvarnastarfi með áherslu á þá þætti sem slysatölfræði sýnir að huga þurfi að. (Ábyrgð: SGS)
 - d. Unnið verði að innleiðingu á öryggisstjórnunarkerfum hjá hópferða- og vöruflutningabifreiðum. (Ábyrgð: SGS)
 - e. Haldið verði áfram virku sýnilegu eftirliti og hraðamyndavélum fjölgað. (Ábyrgð: Vegagerðin/Lögreglan)
 - f. Fylgst verði með og brugðist við nýjum áskorunum sem felast í nýrri tækni, svo sem nýjum öryggisbúnaði í bílum, sjálfkeyrandi bílum, litlum hjólum og öðrum eins manns farartækjum. (Ábyrgð: SGS/SRN)
- 7. Greindar verði leiðir til þess að auka gæði og öryggi biðstöðva allra samgöngumáta, t.d. með samræmdum hönnunarleiðbeiningum og kröfum. Á helstu skiptistöðvum kerfisins verði augin þjónustu- og upplýsingagjöf tryggð. (Ábyrgð: Vegagerðin/Isavia)
- 8. Greind verði þörf fyrir fjölgun veðurstöðva og vefmyndavéla á landingarstöðum. (Ábyrgð: SRN)
- 9. Skoðað verði hvernig tryggja megi leiðréttingartækni vegna gervihnattaleiðsögu um allt land. (Ábyrgð: SRN)
- 10. Lagt verði mat á þörf á minni landingarstöðum út frá öryggishlutverki þeirra og aðgengi að innviðum þar bætt eftir atvikum með aukinni aðkomu flugsamfélagsins sjálfs. (Ábyrgð: SRN)

4.3. Markmið um hagkvæmar samgöngur.

Verkefni til að ná þessu markmiði verði m.a.:

1. Unnið verði að því að þróa og festa í sessi faglegan grunn ákvarðanatöku um uppbyggingu samgöngukerfisins í dreifbýli og þéttbýli þar sem kostnaður og ábati mismunandi leiða að markmiðum samgönguyfirvalda verði borinn saman. (Ábyrgð: SRN)
2. Gerð verði úttekt á áningarstöðum við þjóðvegi. Horfa þurfi þar sérstaklega til rekstrar- og viðhaldsþarfar þeirra og ábyrgðarskiptingar. (Ábyrgð: Vegagerðin)
3. Unnið verði að því að fjármagna skilgreindar stærri framkvæmdir, m.a. í samstarfi við einkaaðila, þ.m.t. verkefni þar sem ríkið leggi fram hluta af framkvæmdafé. (Ábyrgð: SRN)
4. Unnar verði greiningar á ferðavenjum landsmanna. Líta skuli þar til þess að hægt verði að greina bæði langferðir milli landshluta sem og styttri ferðir innan heimabyggðar. (Ábyrgð: SRN/Vegagerðin/SGS/Isavia)
5. Unnið verði að endurbótum og þróun á skrá Samgöngustofu er haldi utan um réttindi og farartæki:
 - a. Komið verði í gagnið nýju upplýsingakerfi fyrir skipaskráningar og skírteini sjófarenda (Skútan). (Ábyrgð: SGS)
 - b. Unnið verði að nýrri og endurbættri ökutækjaskrá þar sem sjálfsafgreiðsla notenda og vefþjónusta fyrir stórnotendur sé útgangspunktur. (Ábyrgð: SGS)
 - c. Unnið verði að þróun á gagnagrunnum og kerfum tengdum flugstarfsemi. (Ábyrgð: SGS)
6. Á gildistíma áætlunarinnar verði metið hvort endurskoða eigi ábyrgð og umsjón á útgáfu ökuréttinda til samræmingar við þá verkaskiptingu sem er í flugi og siglingum. (Ábyrgð: SRN)
7. Greindar verði leiðir til þess að styrkja lagaumhverfi almenningssamgangna svo að það styðji við eflingu þjónustunnar og þróun hennar. (Ábyrgð: SRN)
8. Greindar verði leiðir til að auka samkeppnishæfni almenningssamgangna gagnvart ferðum í bíl, þ.m.t. upphæðir fargjalda. (Ábyrgð: Vegagerðin/SRN)
9. Menntun í flugi og flugtengdum greinum verði hluti af opinberu menntakerfi og stuðlað að að rannsóknnum og kennslu háskólasamfélagsins. (Ábyrgð: SRN/MRN)
10. Unnið verði að undirbúningi og uppbyggingu aðstöðu fyrir einka- og kennsluflug í nágrenni höfuðborgarsvæðisins. (Ábyrgð: SRN)
11. Stuðlað að aukinni söfnun tölfraðiupplýsinga á sviði samgangna hérlandis. (Ábyrgð: SRN/SGS/Isavia/Hagstofan)
12. Undirbúin verði stofnun flugklasa sem verði samstarfsvettvangur hagsmunaaðila. (Ábyrgð: SRN/ANR)
13. Greint verði fyrirkomulag neytendaverndar í flugi hér á landi og gerðar úrbætur ef þörf er á. (Ábyrgð: SGS)

4.4. Markmið um umhverfislega sjálfbærar samgöngur.

Verkefni til að ná þessu markmiði verði m.a.:

1. Unnið verði í samræmi við aðgerðaáætlun stjórnvalda í loftslagsmálum. Samgönguyfirvöld vinni að verkefnum aðgerðaáætlunar í loftslagsmálum og orkuskiptaáætlunar í samræmi við aðkomu þeirra að þeim verkefnum. (Ábyrgð: SRN)
2. Gerðar verði reglulegar greiningar á umhverfisvænum lausnum í samgöngumálum og hvernig þær geti nýst hér á landi. (Ábyrgð: SRN/Vegagerðin/SGS/Isavia)

3. Greindar verði leiðir til að stuðla að aukinni umhverfisvitund í vali á ferðamáta. (Ábyrgð: SRN/Vegagerðin/SGS/Isavia)
4. Unnin verði greining á efnahagslegum hvötum til eflingar ræktunar orkujurta á Íslandi. (Ábyrgð: SRN/SGS)
5. Bættar verði tengingar og flæði bifreiða milli umferðarljósa á álagstímum til þess að draga úr mengun á fjölförnum leiðum. (Ábyrgð: Vegagerðin)
6. Yfirlit verði gert yfir mikilvægustu hluta samgöngukerfisins, mannvirki og staði sem ætla má að loftslagsbreytingar hafi áhrif á og úr því unnin áhættugreining og því viðhaldið. (Ábyrgð: Vegagerðin/Isavia)
7. Stuðlað verði að því að farartæki sem veljist til notkunar í almenningssamgöngukerfinu séu eins vistvæn og kostur er. Kanna skuli möguleika á notkun vistvænna, innlendra orkugjafa. (Ábyrgð: Vegagerðin)
8. Innviðir til notkunar vistvænna orkugjafa í almenningssamgöngum verði til staðar og styðji við að ný umhverfisvæn tækni ryðji sér til rúms. (Ábyrgð: SRN)
9. Þjónustutæki á flugvöllum landsins verði knúin umhverfisvænum orkugjöfum. (Ábyrgð: Isavia)

4.5. Markmið um jákvæða byggðapróun.

Verkefni til að ná þessu markmiði verði m.a.:

1. Greindir verði kostir til þess að stækka og styrkja vinnu- og skólasóknarsvæði. (Ábyrgð: SRN)
2. Greindar verði leiðir til þess að efla hlut kvenna í siglingum og sjósókn. (Ábyrgð: SRN)
3. Heildstætt leiðakerfi almenningssamgangna verði endurskoðað með samræmdum viðmiðum um þjónustu. (Ábyrgð: Vegagerðin)
4. Leitað verði leiða til þess að tryggja að sjónarmið notenda og heimamanna fái notið sín til þess að tryggja gæði leiðakerfisins og í þeim tilgangi að ná fram samnýtingu og samtengingu við aðra þjónustu, svo sem skólaakstur, vinnustaðaakstur og sérstök almenningssamgöngukerfi innan sveitarfélaga. (Ábyrgð: SRN/Vegagerðin)
5. Greindir verði kostir þess að lykilleiðir almenningssamgöngukerfisins verði hluti af grunnneti samgangna. (Ábyrgð: Vegagerðin)
6. Íbúum á landsbyggðinni verði gert kleift að nýta sér betur innanlandsflug með kostnaðarþátttöku ríkisins. (Ábyrgð: SRN)

Greinargerð.

Efnisyfirlit.

1. Samgöngustofa	bls.	30
1.1 Tekjur og framlög	bls.	30
1.2 Gjöld	bls.	30
1.2.1 Stjórnsýsla og rekstur	bls.	31
1.2.2 Forvarnir og öryggisáætlanir	bls.	31
1.2.3 Eftirlit með innlendum aðilum	bls.	33
1.2.4 Eftirlit með erlendum aðilum	bls.	34
1.2.5 Þjónusta og skrár í umsjón Samgöngustofu	bls.	34
1.2.6 Rannsóknir, þróun og umhverfismál	bls.	34
2. Flugvellir og flugleiðsöguþjónusta	bls.	35
2.1 Tekjur og framlög	bls.	35
2.2 Gjöld	bls.	36
2.2.1 Rekstur og þjónusta	bls.	36
2.2.2 Stofnkostnaður og viðhald	bls.	36
3. Vegagerðin	bls.	37
3.1 Tekjur og framlög	bls.	37
3.2 Gjöld	bls.	37
3.2.1 Rekstur	bls.	37
3.2.1.1 Almennur rekstur	bls.	37
3.2.1.2 Þjónusta	bls.	37
3.2.1.3 Styrkir til almenningssamgangna	bls.	38
3.2.2 Framkvæmdir á vegakerfinu	bls.	38
3.2.2.1 Viðhald	bls.	38
3.2.2.2 Nýframkvæmdir á vegum	bls.	40
3.2.3 Framkvæmdir við vita og hafnir	bls.	56
3.2.3.1 Vitabyggingar	bls.	56
3.2.3.2 Sjóvarnargarðar	bls.	56
3.2.3.3 Landeyjahöfn	bls.	56
3.2.3.4 Ferjubryggjur	bls.	56
3.2.3.5 Hafna- og strandrannsóknir	bls.	57
3.2.4 Hafnabótasjóður – styrktar framkvæmdir	bls.	57

Inngangur.

Hér er lögð fram aðgerðaáætlun fyrir fyrsta fimm ára tímabil 15 ára samgönguáætlunar sem lögð er fram samtímis. Áætlunin nú er uppfærsla á þeirri áætlun sem samþykkt var á Alþingi 7. febrúar 2019. Þeir þættir sem bætast nú nýir við eru áhersluatriði úr nýjum stefnum í flugi og almenningssamgöngum, tilkoma samgöngusáttmála fyrir höfuðborgarsvæðið, greiningar á jarðgangakostum á Austurlandi og Sundabraut og sérstökum flýti framkvæmdum í grunnneti vegasamgangna auk samvinnuverkefna.

Aðgerðaáætlunin byggist á fjármálaáætlun fyrir árin 2020–2024 sem Alþingi samþykkti á vörðingi 2019. Með fjármálaáætluninni er skotið mun traustari stöðum en var í gömlu fjárfreiðulögunum undir alla áætlanagerð um útgjöld og framkvæmdir í samgöngumálum, sem er meginviðfangsefni samgönguáætlunarinnar sem hér birtist.

Tafla 11 – Árangursmælikvarðar markmiða og aðgerða.

Nr.	Markmið	HM #**	Mælikvarðar	Staða 2018	Viðmið 2020	Viðmið 2024
1	Greiðar samgöngur	9.1, 11.2	Úttektarskor Alþjóðaflugmálast. (ICAO), eftirlit og stjórnsýsla	82,7%	85%	87%
			Fækkun einbreiðra brúa á hringvegi	36	31	25
			Óbundið slitlag (km) á stofnvegum í grunnneti utan hálendis.	447	355	285
			Fjöldi áfangastaða í millilandaflugi***	101	a.m.k. 101	a.m.k. 101
			Fjöldi flughreyfinga í áætlunar-/leiguflugi innan lands	31.852	32.000	37.500
			Ánægja farþega sem fara um Keflavíkurlugvöll	4,2/5,0	a.m.k. 4,2/5,0	a.m.k. 4,3/5,0
			Fjöldi ferða með ferjum	5.000	5.000	5.100
			Fjöldi ferða með almenningsvögnum****	79.000	79.000	84.000
2	Öruggar samgöngur	3.6, 11.2	Látnum og alvarlega slösuðum í umferð fækki að jafnaði um 5% á 100.000 íbúa á ári	201	172	140
			Flugslysum og alvarlegum flugatvikum á 100.000 flugstundir fækki um að jafnaði 3% til ársins 2024	22,3	22,1	21,6
			Skráðum atvikum á sjó fækki að jafnaði um 5% á ári	157	109	89
			Látnir í almenningssamgöngum	1	0	0
3	Hagkvæmar samgöngur		Samgöngukostnaður heimila %	15,3%	14%	12%
			Hlutfall rafrænna eyðublaða af heildarfjölda eyðublaða (sem nýtast sem rafræn eyðublöð)	30% (aukning)	50% (aukning)	85% (aukning)
			Verðlag flugfargjalda innan lands samanborið við þróun almenns verðlags (2018=100)	100	100 eða lægra	100 eða lægra
			Verðlag flugfargjalda til útlanda samanborið við þróun almenns verðlags (2018=100)	100	100 eða lægra	100 eða lægra
			Verðlag fargjalda með almenningsvögnum samanborið við þróun almenns verðlags (2018=100)	100	100 eða lægra	100 eða lægra
			Munur á endanlegum framkvæmdakostnaði og kostnaðar-áætlana við opnun útboðs *****	20%	18%	15%
4	Umhverfislega sjálfbærar samgöngur	9.1, 11.2	Fjöldi vistvænna bíla % hlutfall af fjölda	5,5%	9%	10%

			Hlutfall almenningssamgangna, hjólandi og gangandi í fjölda ferða innan höfuðborgarsvæðisins	24%	26%	30%
5	Jákvæð byggðapróun	11.2	Bundið slitlag (km) til byggðakjarna með fleiri en 100 íbúa í samþættu kerfi	28	15	0
			Fjöldi farþega með innanlandsflugi	368.600	390.000	440.000
			Fjöldi farþega með ferjum	450.000	470.000	520.000
			Fjöldi farþega með almenningsvögnum milli byggða*****	400.000	420.000	480.000

* Unnið er að frekari þróun á mælikvörðum sem síðar verða birtir á vef samgönguáætlunar.

** Númer á heimsmarkmiði Sameinuðu þjóðanna.

*** Heildarfjöldi áfangastaða á árinu. Heilsársáfangastaðir voru 46 árið 2018.

**** Þ.e. þeirra sem reknir eru með beinum opinberum rekstrarstyrk.

***** Fimm ára meðaltal verkefna með kostnaðaráætlunir yfir 500 millj. kr.

***** Þ.e. þeirra sem reknir eru með beinum opinberum rekstrarstyrk.

1. SAMGÖNGUSTOFA

1.1. Tekjur og framlög.

Skatttekjur eða það sem áður var nefnt markaðir tekjustofnar Samgöngustofu samkvæmt fjárlögum eru umferðaröryggisgjald, leyfis- og eftirlitsgjöld af flutningum á landi, leyfisgjöld vegna leigubifreiða, útgáfa lofthæfisskírteina og skráningargjöld ökutækja.

Skatttekjur innheimtar af Samgöngustofu er tekjustofn sem rennur í ríkissjóð.

Rekstrartekjur myndast vegna vinnu við lögbundin verkefni sem stofnunin sinnir. Þær eru áætlaðar 6.641 millj. kr. á tímabilinu og samanstanda af árgjöldum starfsleyfishafa, þjónustutekjum vegna nýsmíða og breytinga á skipum, breytinga á áður útgefnum heimildum, endurgreiddum kostnaði við samnorrænan gagnagrunn yfir kröfur til ökutækja og tegundir bifreiða sem uppfylla þær (Nortype) og annarra sérstakra verkefna, svo sem gagnaúrvinnslu og útgáfu ýmissa skírteina.

Gert er ráð fyrir að framlag ríkissjóðs til Samgöngustofu standi undir almennum lögbundnum verkefnum. Þessi málaflokkur fer vaxandi, t.d. vegna evrópskra krafna um samræmt regluverk í samgöngum og neytendavernd. Meðal lögbundinna verkefna eru skoðanir á erlendum skipum og loftförum, neytendamál, framkvæmd öryggisáætlana og forvarna (þ.m.t. fræðsla) og nýjar kröfur um samræmd upplýsingakerfi. Heildarframlag ríkissjóðs á tímabilinu er áætlað 6.397 millj. kr.

Áætluð heildarútgjöld Samgöngustofu að teknu tilliti til samþykkrar fjármálaáætlunar 2020–2024 eru 13.038 millj. kr.

1.2. Gjöld.

Gjöld Samgöngustofu eru fyrst og fremst rekstrargjöld og að mestu leyti launakostnaður. Í tillögu þessari að þingsályktun er gerð grein fyrir hvernig kostnaðurinn skiptist niður á helstu lögbundnu verkefni stofnunarinnar en hér á eftir er þeim lýst nánar. Gerð er grein fyrir markmiðum og áherslum í 15 ára áætluninni en í fimm ára áætluninni koma fram almenn verkefni í samræmi við þær áherslur sem verður unnið að á tímabilinu innan ramma tilgreindra fjárheimilda.

1.2.1. Stjórnsýsla og rekstur.

Samgöngustofa fer með stjórnsýslu samgöngumála: Flugmála, hafnamála, siglingamála, sjóvarna, umferðar- og vegamála. Ítarlegt regluverk gildir um allar samgöngur, sem er að mestu leyti alþjóðlegt að uppruna.

Starfsemi Samgöngustofu sætir eftirliti alþjóðlegra stofnana sem taka reglulega út stjórnsýslu stofnunarinnar á ýmsum sviðum sem lúta evrópskum öryggis- og verndarreglum.

Markmið flug- og siglingaverndar er að fyrirbyggja hryðjuverk og aðrar ólögmætar aðgerðir gagnvart skipum, áhöfnum, farþegum, farmi og höfnum. Á sviði flug- og siglingaverndar verður áfram unnið að áætlunum Íslands og þeim fylgt eftir, svo og nýjum reglugerðum Evrópusambandsins.

Lögd er áhersla á að flug- og siglingavernd standist kröfur EES-samningsins svo að ekki komi til takmarkana á flugi eða siglingum héðan. Með aukinni hryðjuverkaógn í heiminum má reikna með aukinni áherslu á þennan málaflokk í innleiðingu reglna og umfangi eftirlits.

1.2.2. Forvarnir og öryggisáætlanir.

Öryggisáætlanir í samgöngumálum heyra undir Samgöngustofu. Markmið stofnunarinnar er að samræma verklag eins og hægt er á milli samgöngugreina.

Allar áætlanirnar samanstanda af fjórum meginþáttum með mismunandi vægi eftir viðfangsefni:

1. Stefnumörkun og markmiðum.
2. Öryggisstjórnun.
3. Skráningu og greiningu.
4. Fræðslu og upplýsingum.

Séráætlun er fyrir hverja grein samgangna í öryggis- og fræðsludeild stofnunarinnar. Samstarf er við Rannsóknarnefnd samgönguslysa um öryggismál í flugi, siglingum og umferð á landi. Nefndin gerir jafnan tillögur er miða að öryggi fyrir allar samgöngugreinar í kjölfar rannsókna á atvikum og slysum. Einnig er gott samstarf við Vegagerðina, lögreglu, Landsbjörg, fagråd samgangna svo einhverjir aðilar séu nefndir.

Samgöngustofa heldur skrá yfir öll umferðarslys sem skráð eru af lögreglu og slys/óhöpp sem skráð eru hjá fyrirtækinu Aðstoð og öryggi. Flugrekendum og starfsleyfishöfum flugleiðsögu ásamt skirteinishöfum ber að tilkynna til stofnunarinnar skilgreind atvik í flugi eða flugleiðsögu. Jafnframt þurfa einkaflugmenn að skila tilkynningum til stofnunarinnar.

Sjómönnum og öðrum ber að tilkynna Rannsóknarnefnd samgönguslysa um slys og öryggisatvik á sjó. Samgöngustofa skráir eftir þeim tilkynningum í samevrópskan sjóslysagagnagrunn (EMCIP). Slys- og atvikaskráning Samgöngustofu er afar mikilvæg fyrir forvarnir og gerir kleift að fylgjast með þróun öryggis á vegum, í lofti og á legi. Með góðri greiningu slíkra gagna er mögulegt að finna áhættuþætti í umferð, flugi og siglingum og bregðast við þeim með viðeigandi ráðstöfunum.

Samgöngustofa stýrir fræðslu og miðlun upplýsinga um öryggismál samgangna og stuðlar að þátttöku og samstarfi allra aðila sem vilja vinna að framgangi þeirra. Reglulega er efnt til herferða sem ætlað er að draga úr áhættuhegðun eða miðla upplýsingum um áhættuþætti í samgöngum.

Flugöryggisáætlun.

Mikilvægur þáttur í mótun flugöryggisáætlunar er úrvinnsla gagna um flugslys og flugatvik. Safnað er gögnum um flugslys og flugatvik sem eru skráð í samevrópskan gagnagrunn sem auðveldar aðildarríkjum Flugöryggisstofnunar Evrópu (EASA) að safna og deila gögnum um flugatvik. Flugatvik eru greind og í ljósi þeirrar greiningar er ráðist í aðgerðir til að fækka alvarlegum flugatvikum og flugslysum. Markmið flugöryggisáætlunarinnar er að Ísland verði í hópi þeirra fimm Evrópuríkja þar sem fæst flugslys verða miðað við flugtíma og fjölda flughreyfinga (lending og flugtak hverrar flugvélar). Einnig að áfram verði unnið að auknu öryggi og að flugslysum og alvarlegum flugatvikum í áætlunar og leiguflugi fækki um 3% á tímabilinu.

Eitt lykilatriði flugöryggisstjórnunar er að stjórna öryggisáhættu sem gengur út á að bera kennsl á áhættu, meta hana og taka ákvörðun um bestu aðgerðir til að draga úr henni.

Á vettvangi Flugöryggisstofnunar Evrópu (EASA) fer þetta ferli fram með samvinnu og samhæfingu á milli flugmálayfirvalda og leyfishafa enda eru þessir aðilar hluti af sameiginlegu flugöryggiskerfi aðildarríkja EASA og er ferlið skjalfest í flugöryggisáætlun Evrópu (EPAS, European Plan for Aviation Safety). EPAS nær yfir fimm ára tímabil og er endurskoðuð og uppfærð árlega af EASA.

Með hliðsjón af þeim aðgerðum sem settar eru fram í EPAS þurfa öll aðildarríki að þróa og innleiða á árunum 2019 og 2020 verkefnaáætlun fyrir flugöryggisáætlun sína. Vinna við fimm ára flugöryggisáætlun fyrir Ísland stendur yfir (IPAS – Iceland Plan for Aviation Safety) en tilgangur verkefnaáætlunarinnar er að gera stefnumörkun um öryggisstjórnun á vettvangi Samgöngustofu og gera öllum hagsmunaaðilum grein fyrir því hvar og hvernig Samgöngustofa mun miða notkun á aðföngum á næstu fimm árum, sem hluta af áhættu- og árangurs-tengdri stjórnun til aukins flugöryggis.

Siglingaöryggisáætlun.

Mikilvægt er að taka þátt í vinnu á vegum alþjóðastofnana, sérstaklega Alþjóðasiglingamálastofnunarinnar (IMO) og Siglingaöryggisstofnunar Evrópu (EMSA), við að þróa og innleiða reglur um skip og áhafnir með það að markmiði að treysta og styrkja siglingaöryggi. Því er markmið áætlunarinnar að Ísland uppfylli alþjóðlegar skuldbindingar sínar og standist reglulegar úttektir IMO og EMSA á framkvæmd og eftirfylgni með alþjóðlegum öryggiskröfum. Með markvissum rannsóknum og þátttöku í starfi alþjóðastofnana á sviði öryggismála siglinga verði tryggt að alþjóðlegar reglur taki mið af íslenskum aðstæðum.

Samgöngustofa og siglingaráð fara með framkvæmd öryggisáætlunar sjófarenda. Helstu verkefni áætlunarinnar eru öryggisstjórnun, skráning og greining, fræðsla, upplýsingar og rannsóknar- og þróunarverkefni sem ætlað er að stuðla að þessum markmiðum.

Stefnt er að fækkun alvarlegra slysa hjá sjómönnum um 5% á ári þegar miðað er við skráningar Landspítala og Slysaskrár Íslands. Áfram verði unnið að því að treysta og auka öryggi íslenskra skipa, áhafna og farþega svo að enginn látist í sjóslysum eða hið minnsta að ekki látist fleiri en einn á ári að jafnaði í sjóslysum á tímabilinu.

Samgöngustofa skráir sem fyrr segir upplýsingar um atvik og slys á sjó í samevrópskan gagnagrunn. Unnið er að þróun atvikaskráningarkerfis fyrir sjómenn og farmenn til að bæta gagnagrunn um atvik og slys. Markmið er að nýta upplýsingar til að fræða og fyrirbyggja endurtekin atvik og slys. Í öryggisáætlun sjófarenda eru nú lögð megináhersla á öryggisstjórnun um borð í skipum. Tilgangur öryggisstjórnunarinnar er að tryggja sem best að öryggisþættir séu undir öruggri stjórn þeirra sem eiga allt sitt undir henni og að búnaður skips og hæfni skipverja sé ávallt eins góð og mögulegt er. Einnig hefur mikil áhersla verið lögð á auglýsingar

og forvarnir fyrir sjómenn, haldnar eru ráðstefnur um valin málefni og stutt er við nýsköpun. Unnið er eftir aðgerðaáætlun fyrir hvert ár.

Umferðaröryggisáætlun.

Árlegur samfélagslegur kostnaður af umferðarslysum er 40–60 milljarðar kr. og er því til mikils að vinna að auka umferðaröryggi með öllum tiltækum ráðum. Framkvæmd umferðaröryggisáætlunarinnar er á forræði samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytis en ábyrgð verkefna liggur hjá ráðuneytinu ásamt Vegagerðinni, Samgöngustofu og Ríkislögreglustjóra. Eftirlit er í höndum lögreglu, Vegagerðin ber ábyrgð á úrbótum á vegum en sér einnig um uppsetningu og rekstur hraðamyndavéla og fræðsla og forvarnir eru hjá Samgöngustofu. Á tímabilinu er unnið að því að Ísland verði í hópi þeirra fimm Evrópuþjóða sem búa við besta umferðaröryggið. Markmið er að látnum og alvarlega slösuðum fækki um 5% á ári að jafnaði.

Helstu aðgerðir Samgöngustofu til að ná þessu markmiði eru m.a. að:

- Breyta hegðun og viðhorfi fólks í umferðinni til betri vegar og koma með þeim hætti í veg fyrir slys.
- Umferðarfræðsla verði í öllu skólakerfinu frá leikskóla upp í framhaldsskóla. Unnið verði að nýju námsefni og eldra námsefni verði uppfært.
- Vinna að fræðslu fyrir erlenda ferðamenn og erlenda ríkisborgara búsetta á Íslandi.
- Standa fyrir herferð til þess að vinna gegn veikleikum sem birtast við greiningu við slysatölfraði, svo sem ölvunarakstur, bílbeltanotkun og notkun snjalltækja.
- Fræða og halda kynningar fyrir almenning, t.d. um öryggisatriði eða nýjar reglur.
- Vinna með sveitarfélögum að öryggisáætlunum þeirra.

Framkvæmdir Vegagerðarinnar lúta að umferðaröryggisstjórnun sem felur í sér að skoðaðar eru mismunandi útfærslur á nýjum vegum með umferðaröryggi í huga; og að vegir séu stöðugt ryndir með hliðsjón af umferðaröryggi. Sama gildir um hjóla- og göngustíga sem Vegagerðin styrkir. Þannig má finna hættulega staði, svokallaða svarta bletti, og ráða bót á þeim. Helstu aðgerðir Vegagerðarinnar til þess að ná markmiðum umferðaröryggisáætlunar eru m.a. að:

- Finna og lagfæra hættulega staði í vegakerfinu, þ.m.t. vegamót.
- Aðskilja akstursstefnu á umferðabyngstu vegunum.
- Endurskoða leyfilegan hámarkshraða á þjóðvegum í dreifbýli með tilliti til gæða veglínu og annarra aðstæðna.
- Stuðla að aðgerðum sem draga úr eða takmarka hraða ökutækja.
- Fjölga hvíldarsvæðum við þjóðvegi.
- Fjölga útskotum fyrir ferðamenn.

Lögreglan skipuleggur umferðareftirlit í samráði við Vegagerðina og Samgöngustofu með áherslu á hraðaeftirlit við hættulega staði í vegakerfinu. Á tímabilinu verður lögð sérstök áhersla á sjálfvirk meðalhraðaeftirlit.

1.2.3. Eftirlit með innlendum aðilum.

Samgöngustofa hefur eftirlit með og annast úttektir á þeim sem hafa útgefin starfsleyfi frá stofnuninni. Eftirlitsskyldir starfsleyfishafar eru m.a. í flugstarfsemi þar sem fram fer eftirlit með flugvöllum, flugrekendum og viðhaldsstöðvum. Í flugleiðsögu fer fram eftirlit með starfsleyfishöfum flugleiðsöguþjónustu, þ.e. Isavia ohf. og Veðurstofu Íslands. Í siglingum er m.a. eftirlit með skipum, með úttektum og skyndiskodunum; nýsmíði- og breytingaskoðunum á bátum og skipum; eftirlit er með starfsemi A- og B-faggiltra skoðunarstofa skipa

og búnaðar, viðurkenndra flokkunarfélaga sem og annarra starfsleyfishafa, svo sem í farþegaflutningum og hjá bátaleigum. Í umferðarmálum er eftirlit með skoðunarstöðvum, bílaumboðum, ökunámi og ökukennslu svo nokkuð sé nefnt. Eftirlit með leyfisskyldum aðilum, t.d. leigubílum, og eftirlit með hvíldartíma ökumanna er hjá Samgöngustofu en umferðareftirlit og eftirlit með hleðslu, frágangi og merkingu farms er hjá Ríkislögreglustjóra. Samgöngustofa hefur eftirlit með að fylgt sé kröfum um öryggi samgöngumannvirkja, öryggisstjórnun við rekstur þeirra og annast öryggisúttektir á þeim.

1.2.4. Eftirlit með erlendum aðilum.

Samgöngustofa annast svokallað hafnaríkiseftirlit sem gengur út á að haft er eftirlit með að ástand, búnaður, rekstur og mönnun erlendra kaupskipa, sem koma í höfn hér á landi, séu í samræmi við alþjóðasamþykktir. Markmiðið er að draga úr siglingum skipa um heimshöfin sem uppfylla ekki kröfur alþjóðasamþykktanna. Sambærilegt eftirlit fer fram á erlendum flugvélum sem hafa viðkomu á íslenskum flugvöllum, svonefndar SAFA-skoðanir (Safety Assessment of Foreign Aircraft, SAFA). Strangar kröfur um þjálfun og þekkingu eru gerðar til eftirlitsmanna stofnunarinnar sem sinna þessum verkefnum.

1.2.5. Þjónusta og skrár í umsjón Samgöngustofu.

Hjá Samgöngustofu eru haldnar lögbundnar skrár um farartæki á Íslandi, þ.e. ökutæki, skip og loftför. Þá fer umsýsla og skráning farartækja fram hjá Samgöngustofu. Skrárnar eiga það sameiginlegt að geyma margvíslegar upplýsingar, m.a. skrásetningarskírteini farartækja, eignarhald og tæknilegar upplýsingar. Stöðugt er unnið að viðhaldi og endurnýjun skrána og skipa-, skírteina- og lögskráningarkerfis.

Ökutækjaskrár þarf að endurbæta á tímabili áætlunarinnar. Koma þarf fyrir í skránni nýjum upplýsingum um ökutæki og eiginleika þeirra sem nýjar Evrópureglugerðir kveða á um, og tryggja þarf öryggi gagna og aðgengi. Áhersla verður lögð á sjálfvirkni og aðgengi fyrir notendur. Loftfaraskrár þarf að endurbæta til að auðvelda aðgengi að upplýsingum úr skránni.

Samgöngustofa miðlar töluverðum upplýsingum úr skránum, svo sem til opinberra aðila, fjölmiðla, nemenda í verkefnavinnu og einkaaðila. Áhersla hefur verið lögð á þróun rafrænnar þjónustu og sjálfsafgreiðslu á vef stofnunarinnar til hagsbóta fyrir almenning og hagaðila sem sækja þjónustu og eru undir öryggiseftirliti Samgöngustofu. Rafræn þjónusta eykur aðgengi almennings og styður við hagkvæmnismarkmið samgönguáætlunar.

1.2.6. Rannsóknir, þróun og umhverfismál.

Samgöngustofa framfylgir rannsóknar- og þróunaráætlun í samræmi við markmið stofnunarinnar og samgönguáætlunar. Á áætlun eru m.a. verkefni er snúa að öflun ýmissa grunnupplýsinga og rannsóknir sem stuðla að öryggi sjófarenda. Að auki má nefna rannsóknir á umhverfissvænum og endurnýjanlegum orkugjöfum og rannsóknir sem stuðla eiga að minni losun gróðurhúsalofttegunda frá skipum. Aðrir verkefnaflokkar eru m.a. umhverfissrannsóknir þar sem lögð verður sérstök áhersla á verkefni er tengjast siglingu stórra skipa um norðurslóðir og í íslenskri efnahagslögsögu. Einnig eru verkefni um rek stórra skipa, hafíss og mengandi efni ásamt könnun á sjávarflóðum, rannsóknum og undirstöðukönnun á virkjun vinds, öldu og sjávarfalla. Þá er unnið að verkefnum er snúa að loftgæðum og lofttræstikerfum skipa, eigin

skoðunum skipa, umhverfissvænum og endurnýjanlegum orkugjöfum í samgöngum, afgangshreinsun frá aðalvélum skipa auk verkefna um veiðar og orkugreining skipa.

Rannsóknir og greiningar tengjast öryggi farartækja, stjórnenda þeirra og farþega. Áhersla verður lögð á að vinna úr niðurstöðum rannsókna á samgönguslysum og kappkosta að lærdómur sem af þeim má draga skili sér í lög og reglugerðir um öryggi skipa og áhafna og í umferð á vegum, í lofti og á sjó.

Umhverfismál eru stækkandi málaflokkur hjá Samgöngustofu þar sem tæknileg þekking um farartæki í samgöngum er mjög sérhæfð og leita aðrar stofnanir gjarnan eftir ráðgjöf til sérfræðinga stofnunarinnar. Veittar eru upplýsingar um útbúnað og útblástur farartækja, t.d. vegna viðskiptakerfis Evrópusambandsins með losunarheimildir (ETS) í flugi. Væntanlegar eru svipaðar kröfur í siglingum. Kröfur hafa verið settar, svo sem varðandi hávaða á flugvöllum og umgengni í höfnum.

Samgöngustofa hefur einnig umsjón með gerð aðgerðaáætlunar í umhverfismálum í flugi, sem er hluti af skuldbindingum stjórnvalda gagnvart Alþjóðaflugmálastofnuninni (ICAO). Aðgerðaáætlunin er unnin í samráði við aðrar stofnanir og með tilkomu nýs alþjóðlegs viðskiptakerfis um losunarheimildir í flugi (CORSIA) er fyrirsjáanlegt að vægi hennar aukist.

Ýmsar áskoranir fylgja hnattrænni hlýnun af mannavöldum og auknar siglingar um norðurslóðir eru eitt þeirra verkefna sem búast má við að verði sifellt veigameira á gildistíma áætlunarinnar.

2. FLUGVELLIR OG FLUGLEIÐSÖGUGJÓNUSTA

Isavia ohf. rekur flugvelli og flugleiðsögukerfi ríkisins samkvæmt lögum þar að lútandi. Flugvellirnir eru reknir í tveimur flugvallakerfum enda gilda um þau ólík regluverk.

Í öðru flugvallakerfinu er eingöngu Keflavíkflugvöllur en hann fellur undir regluverk EES sem gildir um stærsta flugvöll í hverju landi.

Hitt flugvallakerfið, innanlandsflugvallakerfið, er veigamikill hluti af almenningssamgöngukerfi landsins og samanstendur af öðrum flugvöllum og lendingarstöðum. Grunnnet flugvalla tekur mið af flugvöllum með reglulegt áætlunarflug. Enginn flugvallanna er sjálfbær og njóta því allir framlaga úr ríkissjóði. Þjónusta á flugvöllum er skilgreind í þjónustusamningi.

Stefnt er að því að rekstur alþjóðaflugvalla verði í einu kerfi á ábyrgð Isavia ohf. Við uppbyggingu innviða alþjóðaflugvalla verði lögð áhersla á að þeir mæti sem best þörfum flugrekenda um varaflugvelli hér á landi og að Egilsstaðaflugvöllur verði að því leyti í forgangi. Stefnt er að því að tekið verði upp hóflegt varaflugvallagjald sem renni til uppbyggingarinnar.

2.1. Tekjur og framlög.

Þjónustusamningur Isavia og samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins felur í sér greiðslur á um tveimur þriðju hluta af rekstrarkostnaði við innanlandskerfi flugvalla. Aðrar tekjur, t.d. landingargjöld, farþegagjöld og önnur notendagjöld sem renna til Isavia þurfa að standa undir þeim kostnaði sem ríkið greiðir ekki.

Framlög til framkvæmda og viðhalds á innanlandsflugvöllum eru greidd beint úr ríkissjóði samkvæmt fjárlögum.

Keflavíkflugvöllur er sjálfbær í rekstri. Þar eru innheimt þjónustugjöld sem standa undir rekstri flugvallarins og framkvæmdum. Framkvæmdir eru ákveðnar í samráði við notendur flugvallarins. Ríkið greiðir fyrir ríkisflug á flugvöllum samkvæmt þjónustusamningi.

Notendagjöld á Reykjavíkflugvelli eru hliðstæð gjöldum á Keflavíkflugvelli en gjöld á öðrum flugvöllum hafa verið mun lægri. Nauðsynleg fjárþörf til viðhalds og framkvæmda á

flugvallarmannvirkjum og flugleiðsögubúnaði innanlandsflugvalla hefur verið metin um 700 millj. kr. á ári að jafnaði. En uppsöfnuð þörf undanfarin ár auk kostnaðar vegna nýrra krafna í reglugerð um flugvelli þýðir að á næstu fimm árum þyrftu framlög að vera um 1.400 millj. kr. á ári ef koma á innviðum innanlandskerfis í viðunandi horf.

Síðustu tíu ár hefur að meðaltali verið varið að núvirði um 365 millj. kr. til viðhalds og framkvæmda á flugvallarmannvirkjum og flugleiðsögubúnaði. Það er rétt rúmlega helmingur af því fjármagni sem talið er nauðsynlegt til að verja árlega til viðhalds á núverandi mannvirkjum. Fjármagni til viðhalds er og verður forgangsraðað til áætlunarflugvalla og þá sérstaklega til viðhalds flugbrauta.

Til þess að alþjóðaflugvellir í grunnneti, Reykjavíkur-, Akureyrar- og Egilsstaðaflugvellir, uppfylli samræmdar kröfur EES-samningsins í reglugerð nr. 464/2007 um flugvelli er nauðsynlegt að setja upp aðflugsljós á fimm flugbrautum á þessum flugvöllum. Leita þarf leiða til þess að tryggja fjármagn fyrir framkvæmdina sem þarf að vera lokið fyrir árslok 2021.

Isavia rekur leiðarflugspjónustu í úthafssvæði og innanlandssvæði. Alþjóðaflugþjónustan nær yfir þjónustu á úthafssvæðinu og er allur kostnaður vegna þjónustunnar greiddur af tekjum sem innheimtar eru af notendum samkvæmt svokölluðum „Joint Finance“-samningi.

2.2. Gjöld.

2.2.1. Rekstur og þjónusta.

Áætlun þessi gerir ráð fyrir óbreyttri þjónustu á flugvöllum og landingarstöðum í grunnneti. Hugsanlegt er að þjónustan skerðist á nokkrum flugvöllum ef ekki næst að tryggja fjármagn svo að hægt sé að uppfylla kröfur reglugerðar um flugvelli.

2.2.2. Stofnkostnaður og viðhald.

Fjárfestingar í innanlandsflugvallakerfinu miðast fyrst og fremst við að uppfylla staðal-kröfur, svo sem um aðflugsljós, öryggissvæði, viðhald mannvirkja og í nokkrum tilvikum nýframkvæmdir.

Við gerð þessarar áætlunar er miðað við að forgangsraða á eftirfarandi hátt:

1. Viðhald flugbrauta.
2. Brýnasti flugleiðsögu- og fjarskiptabúnaður.
3. Aðflugs- og brautarljósabúnaður og tilheyrandi rafkerfi til að tryggja nákvæmni í aðflugi í slæmu skyggni auk innviða sem þegar liggja undir skemmdum.

Í forgangi eru áætlunarflugvellir, næst þeir landingarstaðir sem notaðir eru til sjúkraflygs en aftast í röðinni eru aðrir landingarstaðir.

Unnið er að innleiðingu svonefnds EGNOS-aðflugs (European Geostationary Navigation Overlay Service) fyrir flugvöllina allt frá Norðurlandi eystra til Suðausturlands eða frá Akureyri til Hafnar í Hornafirði. EGNOS er evrópskt flugleiðsögukerfi sem byggist á gervihnatta-leiðsögu og auðveldar aðflug umtalsvert án þess að koma þurfi fyrir sérstökum búnaði á flugvelli.

Ratsjármbúnaður Akureyrarflugvallar er kominn til ára sinna og er vandlega fylgst með virkni hans. Áætlaður endurnýjunarkostnaður nemur allt að 1.000 millj. kr. og er hann ekki inni í samgönguáætlun.

Áætlað viðhaldsfé á árunum 2020–2024 er ekki nægjanlegt fyrir alla flugvelli í innanlandskerfinu. Því er ljóst að viðhald flugvalla og landingarstaða verður í lágmarki innan þessa fjárhagsramma. Unnið er að endurskoðun á rekstri alþjóðaflugvalla þar sem m.a. er fjallað um fjármögnun þeirra.

3. VEGAGERÐIN

Vegagerðin er veghaldari þjóðvega samkvæmt vegalögum, nr. 80/2007, en að auki skilgreina mörg önnur lög starfsumhverfi hennar. Vegagerðin starfar einnig samkvæmt lögum um Vegagerðina, framkvæmdastofnun samgöngumála, nr. 120/2012. Veghaldari er sá aðili sem hefur veghald en það merkir forræði yfir vegum og vegsvæðum, þ.m.t. vegagerð, þjónustu og viðhaldi vega. Þá eru ónefnd fjölmörg verkefni sem voru flutt frá Siglingastofnun til Vegagerðarinnar.

Í nýsamþykkttri stefnu Vegagerðarinnar er hlutverk hennar skilgreint svo: „Vegagerðin skal í starfsemi sinni stuðla að öruggum, sjálfbærum, greiðum og hagkvæmum samgöngum. Þá skal stofnunin stuðla að því að samgöngur þróist í samræmi við samfélagsleg og umhverfisleg markmið.“ Hér er ekki síst átt við þá viðleitni stofnunarinnar að tryggja svo sem verða má samgöngur innan skóla- og vinnusóknarsvæða auk þess að horfa til þarfa atvinnulífs. Öryggi íbúa, vegfarenda og sjófarenda sé forgangsatriði í allri vinnu stofnunarinnar.

3.1. Tekjur og framlög.

Sem fyrr segir hafa markaðar tekjur verið afnumdar þannig að mestur hluti fjármagns til Vegagerðarinnar og allt fjármagn til hafnaframkvæmda er nú í formi beinna framlaga úr ríkisjóði. Framlög þessi skiptast í rekstrarframlög og fjárfestingaframlög.

Gert er ráð fyrir að árlegar rekstrartekjur Vegagerðarinnar verði 423 millj. kr. Tekjur almenns rekstrar eru áætlaðar 219,5 millj. kr. sem eru aðallega tekjur siglingasviðs af vinnu fyrir hafnasjóði sveitarfélaganna og eru tekjur þjónustuliðar áætlaðar 184 millj. kr. og eru það aðallega tekjur rekstrardeildar sem heyrir undir þjónustulið.

3.2. Gjöld.

3.2.1. Rekstur.

3.2.1.1. Almennur rekstur.

Undir almennan rekstur heyra gjaldaliðirnir: Stjórn og undirbúningur verka, Vaktstöð siglinga, viðhald vita og leiðsögukerfa, rekstur Landeyjahafnar og rannsóknir. Hluti af þessum lið er fjármagnaður af sértekjum, svo sem gjaldaliðirnir „Stjórn og undirbúningur“ og „Svæði og rekstrardeild“. Sértekjurnar eru sýndar í töflunni sem neikvæð gjöld.

3.2.1.2. Þjónusta.

Þjónusta Vegagerðarinnar miðar að því að standa undir viðunandi rekstri vegakerfisins og tryggja greiða og örugga umferð. Þjónusta á vegakerfinu tekur til almennrar þjónustu og vetrarþjónustu. Undir þjónustuliðnum eru einnig rekstur svæða og rekstrardeild en þessir liðir standa undir sér og er gert ráð fyrir að rekstrardeild skili sértekjum.

Með þjónustu er átt við allar þær aðgerðir sem þurfa að eiga sér stað á vegamannvirkjum og vegsvæðum að minnsta kosti einu sinni á ári til þess að viðhalda viðunandi ástandi og uppfylla þær kröfur sem gerðar eru.

Markmiðið er að þjónustan endurspegli þarfir samfélagsins hverju sinni með tilliti til búsetu og atvinnuhátta og að gegnsæis og hagkvæmni sé gætt í hvívetna. Þjónustan taki mið af því sem best þekkist, m.a. með innleiðingu nýrrar tækni.

Síðustu vetur hefur Vegagerðin rekið vaktstöð fyrir vetrarþjónustu. Við yfirtöku Hvalfjarðarganga er vaktstöð rekin allt árið og hefur það aukið öryggi í þjónustu við vegfarendur til muna.

Umfang þjónustu ræðst af umferð og mikilvægi vegar í vegakerfinu auk veðurfars. Síðustu ár hefur þjóðfélagið tekið hröðum breytingum með stækkun atvinnusvæða og breytingum á

búsetuháttum samhliða miklum vexti ferðþjónustu sem atvinnugreinar. Samhliða þessu hefur umferð aukist til muna í öllum landshlutum og kröfur og væntingar vegfarenda til þjónustunnar vaxið. Með hlýnandi veðurfari má á landsvísi búast við fleiri sveiflum í hitastigi í kringum frostmark á láglendi. Þetta getur leitt til aukinnar tíðni hálku, en minni snjór verður á láglendi en fyrr. Hvað vetrarþjónustu varðar þýðir þetta auknar hálkuvarnir og minni snjóhreinsun.

Tæknibreytingar farartækja hafa gert þeim kleift að skynja umhverfið betur og geta þau nú í vaxandi mæli móttengið og miðlað upplýsingum um aðstæður á vegum í rauntíma. Það er áskorun við þróun þjónustunnar að nýta þessa tækni til þess að bæði taka við upplýsingum en ekki síður að auka þjónustuna með miðlun upplýsinga í rauntíma.

Þörf er fyrir aukna þjónustu vegna aukinnar umferðar, m.a. vegna ferðamanna, einkum að vetri til. Þar að auki hefur breikkun á nokkrum fjölförnustu vegum í kringum höfuðborgarsvæðið aukið umfang vetrarþjónustu. Í áætluninni er gert ráð fyrir auknu fé í þjónustu á vegum.

3.2.1.3. Styrkir til almenningssamgangna.

Vegagerðin sér um ríkisstyrki til almenningssamgangna. Rekstur á leiðum sem styrktar eru er boðinn út. Í kjölfar stefnumótunar í almenningssamgöngum má búast við hækkun framlaga í tengda liði.

Þessi liður skiptist í eftirfarandi undirliði:

Ferjur: Styrktar eru fimm ferjuleiðir: Vestmannaeyjaferja, Breiðafjarðarferja, Hríseyjarferja, Grímseyjarferja og Mjóafjarðarferja. Ný Vestmannaeyjaferja kom til landsins síðastliðið sumar. Samið var við Vestmannaeyjabæ um rekstur ferjunnar.

Sérleyfi á landi: Í gildi eru samningar við landshlutasamtök sveitarfélaga á landsbyggðinni um ríkisstyrktan rekstur á almenningssamgöngum á landi. Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið hefur falið Vegagerðinni rekstur almenningssamgangna milli byggðarkjarna á landsbyggðinni frá áramótum 2019/2020.

Innanlandsflug: Innanlandsflug er styrkt til Bíldudals, Gjögers, Grímseyjar, Þórshafnar, Vopnafjarðar og Hafnar í Hornafirði.

Almenningssamgöngur á höfuðborgarsvæðinu: Í gildi er samningur við Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu um uppbyggingu og rekstur almenningssamgangna og markvissar stuðningsaðgerðir í tilraunaverkefni til tíu ára. Jafnframt er kveðið á um frestun umfangsmikilla vegaframkvæmda á höfuðborgarsvæðinu. Samningurinn gildir til ársins 2022. Samhliða undirritun Samgöngusáttmálans 26. september 2019 skrifuðu fulltrúar ríkis og sveitarfélaga undir samkomulag um vilja um að endurskoða samninginn til 12 ára eða til ársins 2034. Þeirri vinnu á að ljúka fyrir árslok 2020.

3.2.2. Framkvæmdir á vegakerfinu.

Framkvæmdir á vegakerfinu skiptast annars vegar í viðhald og hins vegar í nýframkvæmdir. Eftirfarandi eru markmið um framkvæmdir í vegamálum:

- Byggja upp grunnnet stofnvega sem skilgreint er í samgönguáætlun með fullu burðarþoli og bundnu slitlagi.
- Breikka vegi þar sem umferð er svo mikil að flutningsgeta og umferðaröryggi verða vandamál. Aðgreina akstursstefnur eftir atvikum.
- Fækka einbreiðum brúm á vegum með yfir 200 bíla meðalumferð á dag allt árið.

3.2.2.1. Viðhald.

Viðhald þjóðvegakerfisins felur í sér að varðveita þau verðmæti sem liggja í vegakerfinu ásamt því að uppfylla reglur um burðarþol og breidd vega.

Umfang verkefnisins tekur til verkefna á 12.892 km löngu þjóðvegakerfi og felur í sér eftirtalda þætti:

- Viðhald vegganga.
- Viðhald á bundnu slitlagi.
- Viðhald malarvega.
- Styrkingar og endurbætur.
- Brýr og varnargarðar.
- Umferðaröryggi, svo sem eyðing svartbletta, lagfæringar á vegamótum, lagfæringar á umhverfi vega, endurnýjun vegriða við brýr, gerð hvíldarsvæða og útskota fyrir ferðamenn við vegi.
- Vatnsskemmdir á vegum og ýmislegt ófyrirséð.
- Viðhald girðinga.
- Frágangur gamalla efnisnáma.
- Minjar og saga.

Þjóðvegakerfið er byggt upp á löngum tíma og misvel í stakk búið til að gegna hlutverki sínu. Stöðug aukning umferðar, aukinn umferðarhraði og ekki síst aukin umferð þungra ökutækja á þjóðvegum kalla á meira viðhald. Stór hluti vegakerfisins er áratugagamall, frá þeim tíma er kröfur til burðarþols, breiddar og umferðaröryggis voru aðrar og miðað við ólíkar þarfir en tíðkast nú á dögum. Kröfur vegfarenda eru einnig sífellt að aukast og ætlast er til að umferð geti gengið greiðlega allt árið um kring.

Vegagerðin notar sams konar viðhaldsstjórnunarkerfi og eru notuð víða annars staðar á Norðurlöndum, Rosy. Viðhaldsstjórnunarkerfið tekur mið af nýjustu upplýsingum um vegakerfið, t.d. nýframkvæmdum, ástandsskoðunum og mælingum. Viðhaldsstjórnunarkerfið reiknar í hvaða vegarkafli, með tilliti til hagkvæmni, er best að ráðstafa viðhaldsfé á komandi ári. Einnig reiknar forritið hvar ber að verja fé til fyrirbyggjandi viðhalds eða viðgerða áður en kemur að endurnýjun bundins slitlags. Stór hluti kerfisins er bestunarlíkan sem reiknar hagkvæmi þess að ráðast í viðhald á viðkomandi vegarkafli strax eða fresta aðgerðum til næstu ára.

Árleg viðhaldsþörf miðað við eðlilegt ástand og endingu er 4,5 milljarðar kr. sem er sama upphæð og varið var í þennan viðhaldsflokk á þessu ári. Uppsöfnuð viðhaldsþörf á bundnu slitlagi víðsvegar er nú metin 12 milljarðar kr. Viðhaldsþörf bundins slitlags að meðaltali næstu fimm ár til að vinna upp uppsafnaða þörf er því 7 milljarðar kr.

Vegagerðin hefur reiknað út virði vegakerfisins að undanfögnu ásamt línulegum afskriftum. Vegakerfið er einhver stærsta eign íslenska ríkisins og nauðsynlegt viðhald þess varðveitir þessa eign. Þetta verðmat samgöngumannvirkja hefur enn fremur verið fært til bókar í efnahagsreikningi ríkisreiknings. Þannig koma nýfjárfestingar og viðhald á móti afskriftum og viðhalda virði þessarar verðmætu eignar landsmanna.

3.2.2.2. Nýframkvæmdir á vegum.

Lengd vega eftir vegflokkum samkvæmt vegalögum er eftirfarandi:

Tafla 12 – Lengd vega eftir vegflokkum og svæðum Vegagerðarinnar í km (ágúst 2019).

	Stofnvegir	Stofnvegir um hálendi	Tengivegir	Héraðsvegir	Landsvegir	Samtals
Suðursvæði	1.015	299	937	708	591	3.549
Vestursvæði	1.339	40	912	737	213	3.241
Norðursvæði	1.179	164	1.089	846	682	3.960
Austursvæði	887		447	339	470	2.144
Alls	4.420	503	3.384	2.630	1.955	12.892

Eftirfarandi er lýsing á helstu verkefnum í áætluninni. Svæðaskiptingin er samkvæmt starfssvæðum Vegagerðarinnar.

Suðursvæði.

Undirbúningur verka utan áætlunar.

Lögð er til fjárveiting til hönnunar verka utan áætlunar sem koma til framkvæmda síðar.

Hringvegur um Mýrdal.

Leitað verði leiða til að fjármagna hringveg um Mýrdal og jarðgöng í Reynisfjalli í samvinnu við einkaaðila.

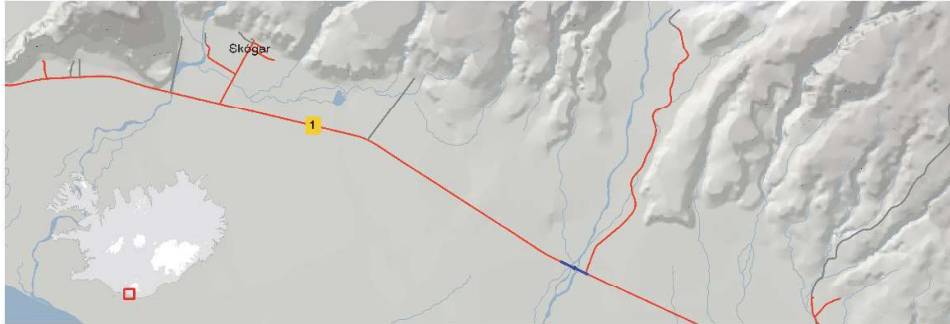
Hringvegur um Gatnabrún.

Lagt er til að lagfæra hringveginn um Gatnabrún í Mýrdal á árinu 2021, sem nú er bæði brattur og með kröppum beygjum. Er þessi staður ein helsta hindrunin á þessum kafla hringvegarins. Einnig verður unnið að öryggisaðgerðum í gegnum þéttbýlið í Vík.

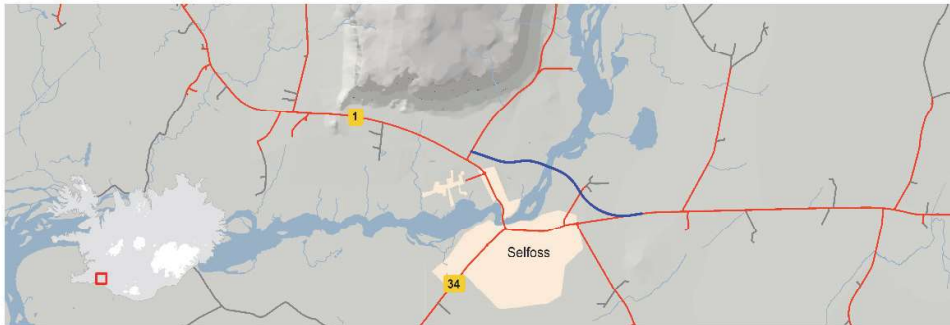
Hringvegur, Jökulsá á Sólheimasandi.

Byggð verður ný brú yfir Jökulsá á Sólheimasandi á árunum 2020 og 2021. Gamla brúin er 159 m löng einbreið brú.

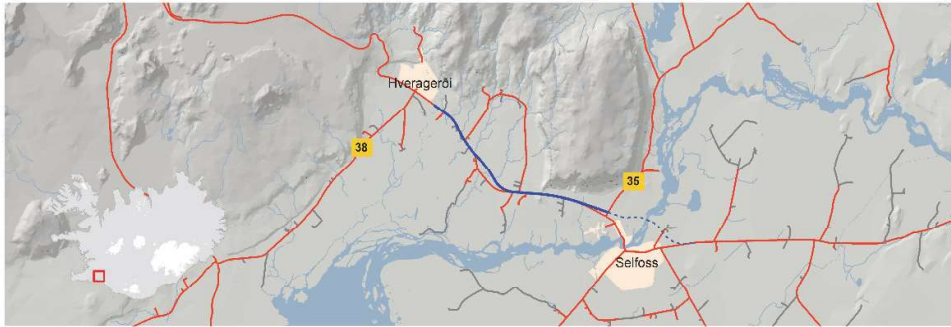
Hringvegur, norðaustan Selfoss, brú yfir Ölfusá.

Lagt er til að haldið verði áfram undirbúningi nýs vegar norðaustan Selfoss með nýrri brú yfir Ölfusá. Leitað verði leiða til að fjármagna þetta verkefni í samstarfi við einkaaðila.

Hringvegur, Biskupstungnabraut – Varmá.

Lagt er til að haldið verði áfram með 2+1 veg með aðskildum akbrautum með vegriði og planvegamótum ásamt hliðarvegum á kafla milli Selfoss og Hveragerðis. Gert er ráð fyrir að framkvæmdum ljúki árið 2022.

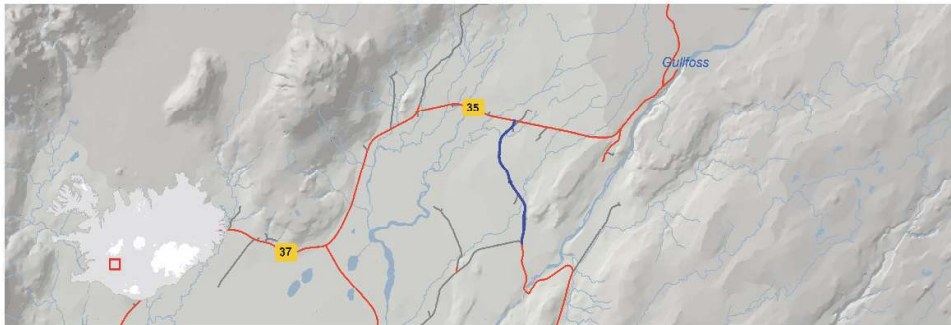
Hringvegur, Varmá – Kambar.

Lagt er til að gerður verði 2+1 vegur með aðskildum akbrautum með vegriði og planvegamótum á milli Varmár og Kambaróta. Gert er ráð fyrir framkvæmdinni á árunum 2023 og 2024.

Skeiða- og Hrunamannavegur.

Fjárveiting er ætluð til að ljúka framkvæmdum við Skeiða- og Hrunamannaveg milli Einhóltsvegur og Biskupstungnabrautar árið 2020.

Eyrarbyggavegur.

Gert verði hringtorg á Eyrarbyggavegi við Suðurhóla á Selfossi ásamt undirgöngum á árinu 2020.

Reykjavætur.

Fjárveitingin er ætluð til að ljúka framkvæmdum árið 2020.

Suðursvæði II – Reykjavík og Suðvestursvæði.*Undirbúningur verka utan áætlunar.*

Lögð er til fjárveiting til hönnunar verka utan áætlunar sem koma til framkvæmda síðar.

Hringvegur um Kjalarnes.

Lagt er til að hafnar verði framkvæmdir við gerð 2+1 vegar á Kjalarnesi árið 2020.

Hringvegur, tvöföldun Hvalfjarðarganga.

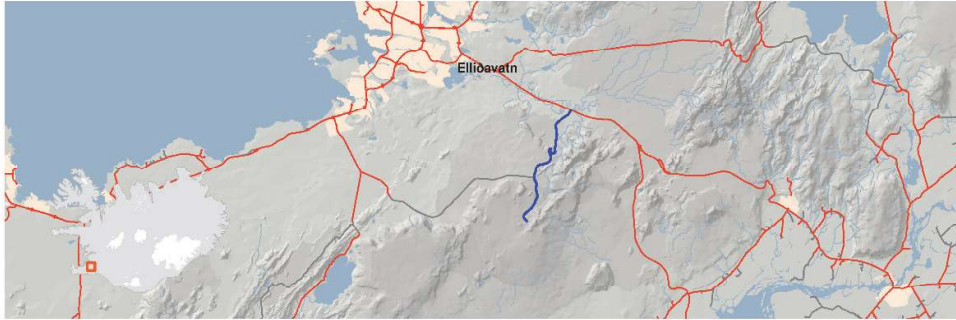
Unnið verði að undirbúningi á tvöföldun Hvalfjarðarganga og miðað við að ráðist verði í það verk í lok tímabilsins í samstarfi við einkaaðila.

Reykjanesbraut, tenging við Álhellu.

Gert er ráð fyrir nýrri tengingu milli undirganga við álverið í Straumsvík og iðnaðarsvæðisins við Álhellu á árinu 2020. Núverandi tengingu svæðisins við Reykjanesbraut um Barbörugveg verður samhliða lokað.

Bláfjallavegur og Bláfjallaleið.

Fyrir liggur að ráðast þarf í mótvægisáðgerðir í tengslum við nágildandi vatnsvernd höfuðborgarsvæðisins vegna umferðar á þessum vegum. Áætlað er að fara í þessar mótvægisáðgerðir á árinu 2020 en þær fela í sér að mykja vegfláa og setja á nokkrum köflum upp vegrið til að koma í veg fyrir útafakstur.

Sundabraut.

Möguleikar til lagningar Sundabrautar voru greindir af starfshópi sem skilaði af sér skýrslu vorið 2019. Helstu niðurstöður hópsins voru að fækka þeim kostum sem lágu til grundvallar þverun Kleppsvíkur í jarðgöng og lágbrú. Jarðgöng mætti grafa með lágmarks-röskun á starfsemi Sundahafnar. Lágbrú þótti aðeins raunhæfur kostur næðist samstaða um endurskipulagningu Sundahafnar. Hópurinn lagði til að kostirnir væru teknir til skoðunar á ný og bornir saman. Fýsilegasti kosturinn verði svo festur í skipulagi sem framtíðarlausn.

Umfang verkefnisins og skýr afmörkun gerir það að hentugum kosti til samvinnuverkefnis. Einkaaðilar kæmu þá að fjármögnun, hönnun, uppbyggingu og rekstri mannvirkjanna.

Vestursvæði.

Undirbúningur verka utan áætlunar.

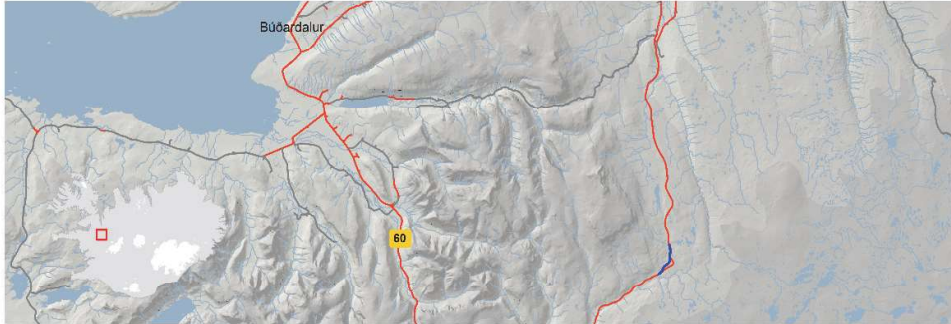
Löggð er til fjárveiting til hönnunar verka utan áætlunar sem koma til framkvæmda síðar.

Hringvegur um Borgarnes, öryggisaðgerðir.

Gert er ráð fyrir að fara í öryggisaðgerðir á hringvegi um Borgarnes á árinu 2020.

Hringvegur um Heiðarsporð (Biskupsbeygja).

Lagt er til að vegurinn um Heiðarsporð verði lagfærður á árinu 2021 en þar er hann bæði brattur og með kröppum beygjum.

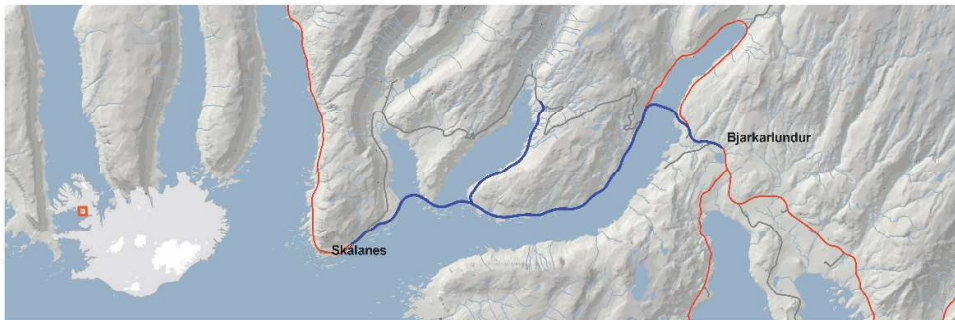
Snæfellsnesvegur um Fródárheiði.

Fjárveitingin er ætluð til þess að ljúka framkvæmdum á þessum kafla á árinu 2020.

Vestfjarðavegur um Gufudalssveit.

Fjárveiting er ætluð til framkvæmda við veginn milli Bjarkarlundar og Skálaness við norðanverðan Breiðafjörð.

Vestfjarðavegur um Dynjandisheiði.

Lagt er til að framkvæmdir við endurgerð Vestfjarðavegar um Dynjandisheiði, sem er um 35 km langur kafli, hefjist árið 2020 og að þeim ljúki árið 2023.

Vestfjarðavegur – Dýrafjardargöng.

Lokið verði við jarðgöng milli Arnarfjarðar og Dýrafjarðar á árinu 2020 en verkið hófst árið 2017. Jarðgöngin munu stytta Vestfjarðaveg um 27 km.

Djúpvegur um Hattardalsá í Álftafirði.

Fjárveitingin er ætluð til endurbyggingar á einbreiðri brú yfir Hattardalsá og færslu vegarins á árinu 2020.

Örlygshafnarvegur um Hvallátur.

Lagt er til að endurgerð Örlygshafnarvegur um Hvallátur verði á árinu 2021.

Norðursvæði.

Undirbúningur verka utan áætlunar.

Lögð er til fjárveiting til hönnunar verka utan áætlunar sem koma til framkvæmda síðar.

Jökulsá á Fjöllum.

Fjárveitingin er ætluð til að undirbúa framkvæmdir við nýja brú yfir Jökulsá á Fjöllum.

Þverárfjallsvegur um Refasveit og Skagastrandarvegur um Laxá.

Fjárveitingin er ætluð til að endurgera veginn milli hringvegur og Laxár og Þverárfjallsvegur í Refasveit.

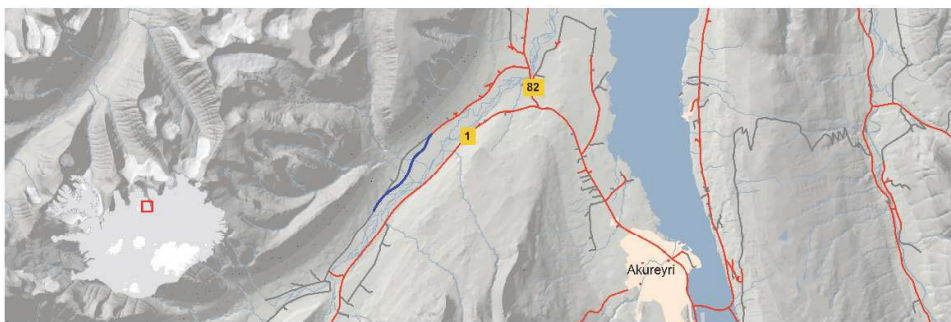
Norðausturvegur um Brekknaheiði.

Lagt er til að vegurinn um Brekknaheiði verði endurgerður á árunum 2023 og 2024.

Hörgárdalsvegur.

Lagt er til að Hörgárdalsvegur milli Skriðu og Brakanda verði endurgerður og lagður bundnu slitlagi á árinu 2020.

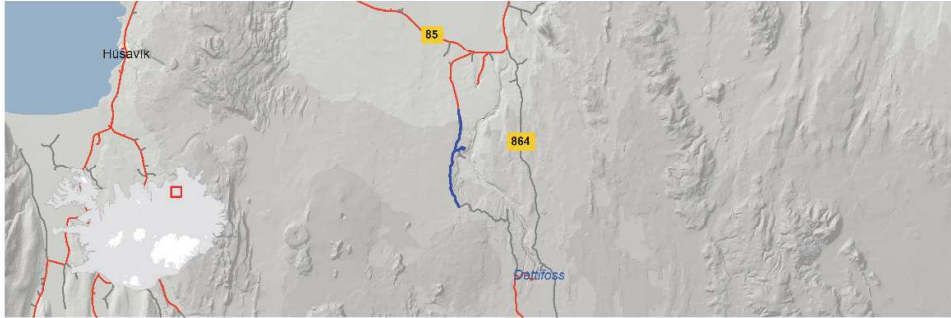
Eyjafjarðarbraut vestri um Hrafnagil.

Lagt er til að Eyjafjarðarbraut vestri verði færð austur fyrir byggðina í Hrafnagili í samræmi við aðalskipulag Eyjafjarðarsveitar.

Dettifossvegur, Súlnalækur – Ásheiði.

Fjárveiting er ætluð til að klára nýjan Dettifossveg milli Súlnalækjar og Ásheiðar á árunum 2020 og 2021.

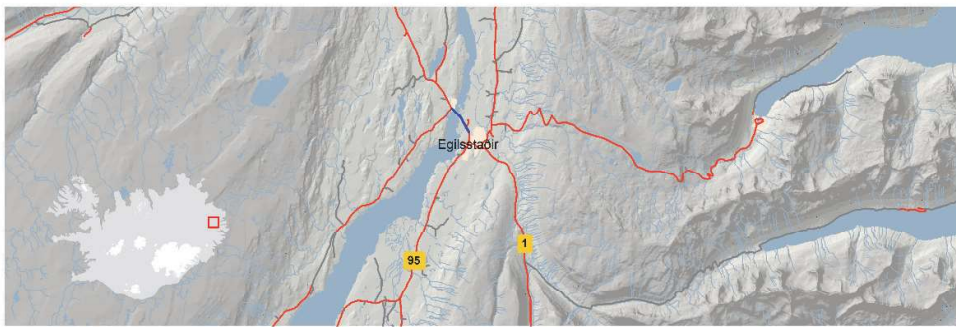
Austursvæði.

Undirbúningur verka utan áætlunar.

Lögd er til fjárveiting til hönnunar verka utan áætlunar til framkvæmda síðar.

Hringvegur um Lagarfljót.

Fyrirhugað er að endurnýja timburgólf á brúnni á árinu 2020 og verður farið í viðgerð á stöplum brúarinnar.

Hringvegur um Berufjarðarbotn.

Fjárveitingin er ætluð til að ljúka við nýjan kafla hringvegar um Berufjarðarbotn á árinu 2020.

Hringvegur um Hvalnes- og Þvottárskriður.

Gert er ráð fyrir að fara í uppsetningu á stálþili á þessum vegarkafli á árinu 2020 til þess að varna grjóthruni inn á veg.

Hringvegur um Hornafjörð.

Gert er ráð fyrir að halda áfram framkvæmdum á hringveginum um Hornafjörð og ljúka á árunum 2021–2024. Leitað verði leiða til að fjármagna þetta verkefni í samstarfi við einkaaðila. Fjárveiting miðast við helming áætlaðs kostnaðar.

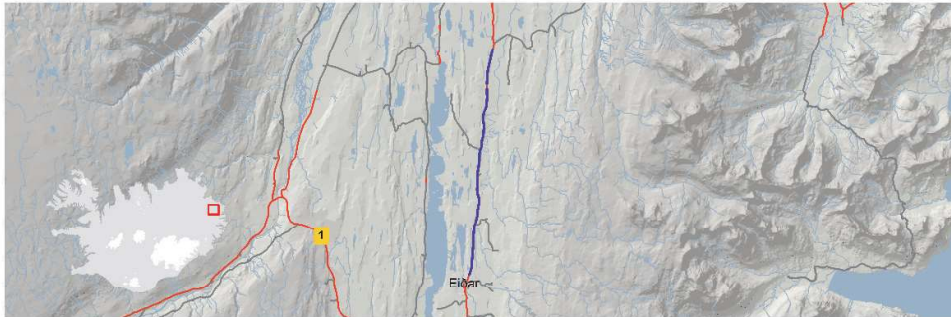
Hringvegur um Steinavötn.

Fjárveitingin er ætluð til endurbyggingar brúar á Steinavötnum en einbreið bráðabirgða-brú var byggð haustið 2017 í stað brúar sem skemmdist í vatnavöxtum.

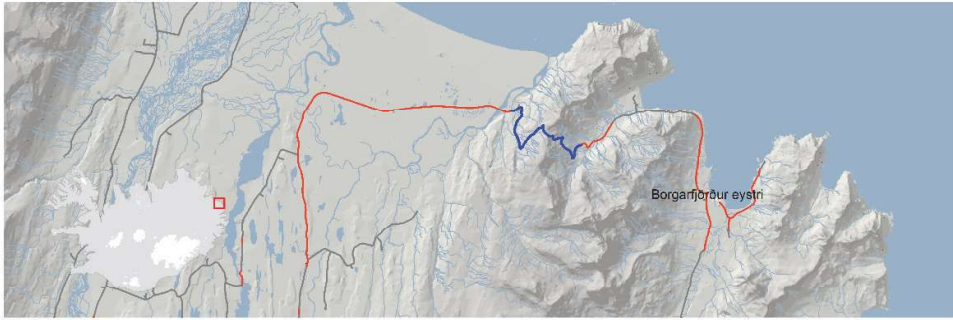
Borgarfjarðarvegur, Eiðar – Laufás.

Lagt er til að byrjað verði á endurbótum á Borgarfjarðarvegi milli Eiða og Laufáss á árinu 2024 en þar er nú malarvegur. Gert er ráð fyrir tveggja ára verktíma.

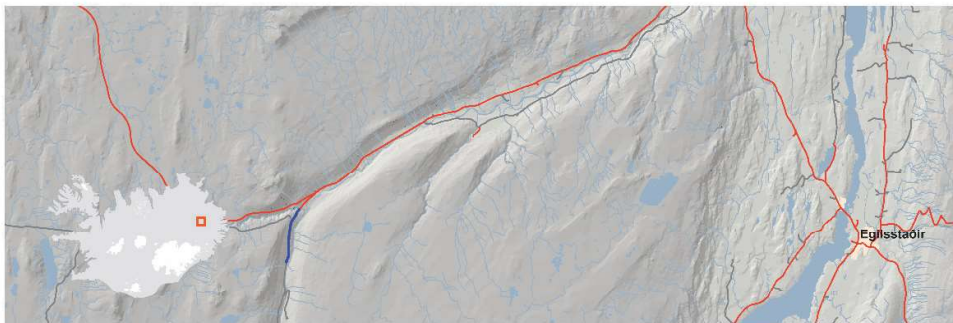
Borgarfjarðarvegur um Vatnsskarð.

Fjárveitingin er ætluð til að ljúka þeim framkvæmdum sem hófust árið 2019.

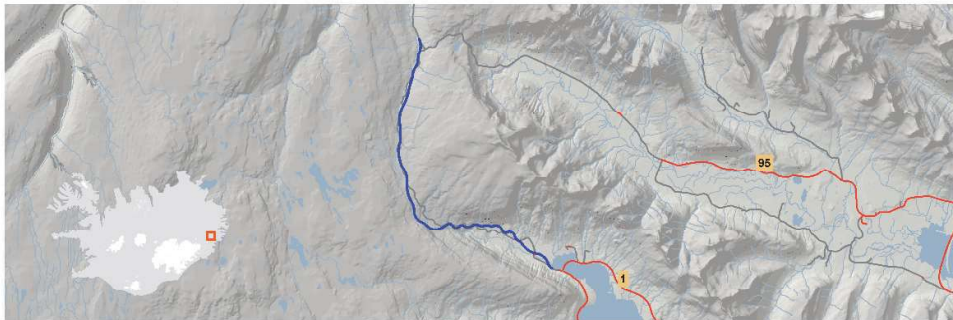
Jökuldalsvegur, Gilsá – Arnórstaðir.

Fjárveitingin er ætluð til endurbóta á Jökuldalsvegi á milli Gilsár og Arnórstaða á árinu 2020.

Axarvegur, um Öxi.

Gert er ráð framkvæmdum á Axarvegi á árunum 2021–2023. Leitað verði leiða til að fjármagna þetta verkefni í samstarfi við einkaaðila. Fjárveiting miðast við helming áætlaðs kostnaðar.

Jarðgangaáætlun.

Undanfarin ár hefur verið unnið að gerð Dýrafjarðarganga en áætlað er að framkvæmdum við þau ljúki á árinu 2020. Í þessari áætlun er gert ráð fyrir að framkvæmdir hefjist við Fjarðarheiðargöng á árinu 2022.

Verkefnishópur um Seyðisfjarðargöng skilaði skýrslu um valkosti og áhrif á Austurlandi í júní 2019. Þar voru bornir saman mismunandi kostir í þá veru að rjúfa vetrar-einangrun Seyðisfjarðar og styrkja byggð og atvinnulíf á Seyðisfirði og Austurlandi öllu. Niðurstaða hópsins var að með hliðsjón af ávinningi samfélagsins á Seyðisfirði, sem og Austurlandi í heild, væri vænlegast að rjúfa vetrar-einangrun Seyðisfjarðar með jarðgöngum undir Fjarðarheiði sem fyrsta áfanga. Seinni áfanginn, sem um leið býr til hringtengingu innan svæðisins, væru göng milli Seyðisfjarðar og Norðfjarðar.

Sameiginlegt og óskipt.

Tengivegir, bundið slitlag.

Fjárveiting er ætluð til styrkingar og lagningar bundins slitlags á umferðarlitla tengivegi. Fyrir liggja verklagsreglur um hvernig staðið verður að því að leggja bundið slitlag á þessa vegi. Þeir eru flestir með takmarkað burðarþol, lega þeirra í hæð og plani er ekki fullnægjandi og svo mætti áfram telja. Þar sem víkja þarf frá veggönnunareglum, eins og í beygjum og blindhæðum, verður gripið til viðeigandi mótvægisáðgerða. Beygjur verða merktar með leiðbeinandi hraða og með stefnuörvum. Blindhæðir verða málaðar með heildreginni línu og merktar með viðeigandi umferðarmerki og leiðbeinandi hraða og þeim jafnvel skipt í einstaka tilvikum. Til greina kemur að lækka leyfilegan hámarkshraða ef hönnunarhraði á öllum veginum er almennt lágur eða ef um stuttan veg er að ræða. Reynt verður að fylgja veggönnunareglum vegna öryggissvæða utan vega eftir megni. Með þessum áðgerðum telur Vegagerðin að flýta megi lagningu bundins slitlags á umferðarlitla tengivegi án þess að það komi niður á öryggi þeirra og telur Vegagerðin að áðgerðirnar geti jafnframt aukið öryggi. Með fjárveitingu þeirri sem lögð er til á tímabilinu má að öllum líkindum leggja bundið slitlag á um 130 km samtals. Lagt er til að skipting fjárins fari eftir umferð og lengd tengivega á hverju svæði án bundins slitlags. Heimilt er einnig að nota fjárveitingu þessa til framkvæmda á héraðsvegum sem gegna hlutverki tengivega og eftir atvikum einnig á umferðarlitlum stofnvegum.

Einbreiðar brýr.

Fjárveiting er ætluð til að breikka eða skipta út einbreiðum brúm. Á þjóðvegum eru 677 einbreiðar brýr og þar af eru 36 einbreiðar brýr á hringveginum. Miðað er við að þeim fækki um níu á tímabilinu.

Hjóla- og göngustígar (utan höfuðborgarsvæðisins).

Fjárveiting tekur mið af að auka verulega möguleika á hjólræiðum með framkvæmdum í stígagerð. Reiknað er með að viðkomandi sveitarfélög taki þátt í kostnaði að undangengnum samningum þar um. Miðað er við að þátttaka Vegagerðarinnar verði allt að helmingur kostnaðar nema á langleiðum utan höfuðborgarsvæðisins þar sem kostnaðarþátttaka getur orðið meiri. Fjárveitingin hér miðast við göngu- og hjólastíga utan höfuðborgarsvæðisins en stígar á höfuðborgarsvæðinu eru hluti af Samgöngusáttmálanum. Með stígagerðinni er stefnt að því að leyfa ekki umferð hjólandi ökumanna á vegum samhliða stígum.

Samgöngurannsóknir.

Fjárveitingin er ætluð til að styrkja rannsóknir á sviði vegtækni og samgangna. Miðað er við að styrkja verkefni í samræmi við áherslur samgönguáætlunar.

Héraðsvegir.

Samkvæmt vegalögum, nr. 80/2007, svara héraðsvegir að mestu til safnvega áður. Lengd héraðsvega er um 2.644 km. Með breytingu á vegalögum í ársbyrjun 2015 stýttust héraðsvegir um 346 km og lengdust tengivegir sem því nemur.

Landsvegir utan stofnvegakerfis.

Landsvegir eru vegir yfir fjöll og heiðar og aflagðir byggðavegir á eyðilendum. Lengd þeirra er um 1.955 km. Á landsvegum skal einungis gera ráð fyrir árstímabundinni umferð og minna eftirliti og minni þjónustu en á öðrum vegum.

Styrkir til samgönguleiða/styrkvegir.

Heimilt er að styrkja tiltekna samgönguleiðir sem ekki falla undir skilgreiningar þjóðvega. Auglýst er eftir umsóknum árlega.

Reiðvegir.

Lagt er til að árleg fjárveiting til reiðvega verði 75 millj. kr. á ári út tímabilið.

Smábrýr.

Lagt er til að fjárveiting til smábrúa verði 50 millj. kr. á ári.

Girðingar.

Lagt er til að árleg fjárveiting til viðhalds girðinga verði 60 millj. kr. á tímabilinu.

Sameiginlegur jarðgangakostnaður.

Fjárveiting er ætluð til greiðslu sameiginlegs kostnaðar við undirbúning framkvæmda við jarðgöng.

Samgöngusáttmálinn.

Í Samgöngusáttmálanum er gert ráð fyrir umtalsverðum framkvæmdum á innviðum allra samgöngumáta á höfuðborgarsvæðinu: Stofnbrautum, Borgarlínu og göngu- og hjóla- stígum. Gert er ráð fyrir að nokkur stór verkefni tengd stofnbrautum klárast á tímabilinu, þá sérstaklega á Reykjanesbraut. Einnig er gert ráð fyrir því að framkvæmdir við stökk á Miklubraut hefst, Arnarnesvegur verði byggður upp milli Rjúpnavegs og Breiðholtsbrautar og hringvegur milli Bæjarháls og Vesturlandsvegar verði breikkaður.

Gert er ráð fyrir að þrjár fyrstu leiðir Borgarlínu, þ.e. milli Ártúns og Hlemms, milli Hlemms og Hamraborgar og milli Hamraborgar og Linda, verði fullkláraðar á tímabilinu.

Aðrar framkvæmdir eru eftirfarandi:

Hjóla- og göngustígar.

Ætlunin er að efla verulega uppbyggingu samgöngukerfis hjóltreida og göngu á höfuðborgarsvæðinu.

Umferðarstýring, aukið umferðarflæði og öryggisaðgerðir.

Ætlunin er að greiða kostnað við ýmis smærri verk sem ætlað er að útrýma flöskuhálsum á einstökum stöðum á höfuðborgarsvæðinu, reka og bæta stýringu umferðarljósa og bæta þar með umferðarflæði, efla umferðaröryggi og bæta almenningssamgöngur með gerð sérreina fyrir strætisvagna og öðrum aðgerðum í þágu strætisvagna, svo sem við gatnamót.

Göngubryr og undirgöng.

Ætlunin er að auka öryggi fótgangandi og hjólréiðafólks við umferðarmiklar stofnbrautir á höfuðborgarsvæðinu.

3.2.3. Framkvæmdir við vita og hafnir.

3.2.3.1. Vitabyggingar.

Undir þennan lið fellur nauðsynleg endurnýjun á búnaði vita og dufla. Miðað er við að nýir vitar eða dufl verði ekki tekin í notkun heldur aðeins endurbygging eldri vita eða endurnýjun dufla. Að auki falla öldudufll undir þennan lið en gera má ráð fyrir að þeim fjölgi á tímabilinu. Innan skamms má búast við að þörf verði á endurnýjun nokkurra vita.

3.2.3.2. Sjóvarnargarðar.

Gert er ráð fyrir áframhaldandi vinnu að sjóvörnum á áætlunartímabilinu. Unnið er í samvinnu við sveitarfélög eða landeigendur sem greiða a.m.k. 1/8 hluta kostnaðar. Við útteilingu fjármagns er notað forgangsreðunarlíkan sem tekur tillit til sjávarrofs og verðmæta lands sem hverfur. Gert er ráð fyrir að framkvæmdaþörf í sjóvörnum aukist vegna hækkandi sjávarstöðu sem orsakast af hnattrænni hlýnun og jarðskorpuhreyfingum. Þá er töluvert um að sjóvarnir séu orðnar gamlar og þörf sé á endurbyggingu og styrkingu. Í töflu 10 í þingsályktunartillögunni er að finna ítarlega sundurliðun á fyrirhuguðum sjóvarnarframkvæmdum.

3.2.3.3. Landeyjahöfn.

Á áætlunartímabilinu er gert ráð fyrir endurbótum á Landeyjahöfn. Framlögnum er ætlað að standa undir kostnaði við rannsóknir, öryggismál og framkvæmdir sem eiga að auðvelda að halda nægu dýpi í höfninni. Einnig er gert ráð fyrir viðhaldsdýpkun árlega auk landgræðslu. Í lok tímabilsins er gert ráð fyrir að malbika bílastæði og endurbyggja flóðvarnargarða. Miðað er við að viðhaldsdýpkun verði mest með dýpkunarskipum en yfir háveturinn verður hafnarmynnið dýpkað frá landi. Helstu framkvæmdir eru að steypa akbraut út á ytri garðhousa, byggja tunnu á endum til að þrengja hafnarmynnið og stækka athafnarými ferjunnar í innri höfn. Gert er ráð fyrir að fjárveitingar lækki á seinni hluta tímabilsins vegna minni dælingar með komu grunnristari ferju sem kom sumarið 2019.

Gert er ráð fyrir áframhaldandi rannsóknum á endurbótum Landeyjahafnar, sem felast í að draga úr sandburði og ölduhæð.

Botndælubúnaður í Landeyjahöfn.

Gert er ráð fyrir að komið verði upp dælu og lögnum við hafnarmynnið til að dýpka yfir veturinn.

3.2.3.4. Ferjubryggjur.

Undir ferjubryggjur falla framlög til viðhalds og endurbyggingar hafnarmannvirkja utan skilgreindra hafnarsvæða þar sem ríkið styrkir ferjusiglingar, t.d. á Breiðafirði, í Mjóafirði og

við Ísafjarðardjúp. Á tímabilinu er gert ráð fyrir að endurbyggja ferjuaðstöðuna í Mjóafirði og rífa ferjubryggjur við Ísafjarðardjúp sem eru aflagðar.

3.2.3.5. Hafna- og strandrannsóknir.

Undir hafnarannsóknir falla frumrannsóknir, gerð grunnkorta af hafnarsvæðum, dýptarmælingar, jarðvegsathuganir, straumfræðirannsóknir, undirstöðurrannsóknir á sjólagi og strandbreytingum, öldulíköð fyrir hafnir, líkantilaunir og hagkvæmniathuganir.

Hornafjörður: Kannaðir verða möguleikar á að auka dýpi til siglinga yfir Grynnslin utan við Hornafjarðarós. Unnið verður samkvæmt rannsóknaráætlun en áætlaður heildarkostnaður er um 50 millj. kr. Þessar rannsóknir eru afar mikilvægar fyrir Hornafjarðarhöfn til að unnt sé að skera úr um það hvort hún geti þróast í takt við stærri og djúpristari fiskiskipaflota og flutningaskip.

Strandrannsóknir.

Til strandrannsókna teljast m.a. öflun ýmissa grunnupplýsinga, mælingar og rannsóknir sem stuðla að öryggi sjófarenda og íbúa á strandsvæðum og grunnrannsóknir sem nýtast við hönnun hafnarmannvirkja, sjóvarnargarða og annarra mannvirkja við strendur landsins.

Helstu verkefnaflokkar eru:

- Öldufars- og sandburðarrannsóknir. Helstu verkefni eru öldufars- og efnisburðarrannsóknir, sandflutningar við Þorlákshöfn og Landeyjahöfn, landbrot við Vík í Mýrdal og við Jökulsá á Breiðamerkursandi, rannsóknir til að tryggja aukið dýpi fyrir stærri fiskiskip í innsiglingunni til Hafnar í Hornafirði, sandburður og uppbygging lands í Sauðárkrókhöfn og sandflutningur í skjóli við brimvarnargarðinn á Rífi.
- Umhverfissrannsóknir. Þessar rannsóknir beinast að áframhaldandi þróun upplýsingakerfis um veður og sjólag. Stefnt er að uppsetningu kerfis sjávarborðsmæla til að fylgjast með afstöðubreytingum lands og sjávar sem geta stafað af jarðskorpuhreyfingum og hnattrænni hlýnun. Fylgjast þarf með langtímabreytingum, m.a. til að meta flóðahættu við strendur. Rauntímaölduspárlikan fyrir landgrunnið verður útvíkkað og endurbætt með það að markmiði að bæta upplýsingagjöf til sjófarenda nærri ströndinni. Bætt verði við ölduspa við hafnir. Reklíkan sem tekur á reki skipa, björgunarbáta, hafíss og mengandi efna verður virkjað og endurbætt.

3.2.4. Hafnabótasjóður – styrktar framkvæmdir.

Stjórnvöldum er heimilt að styrkja framkvæmdir í höfnum samkvæmt hafnalögum. Hlutar ríkisins er frá 60% til 90% og ræðst af tekjum hafna og viðkomandi framkvæmdum, sbr. 24. gr. hafnalaga, nr. 61/2003.

Í hafnalögum er það skilyrði sett fyrir úthlutun styrkja úr ríkissjóði að viðkomandi höfn hafi skilað rekstrarafgangi að teknu tilliti til vaxta eða hafi nýtt möguleika sína til tekjuöflunar með eðlilegum hætti.

Samkvæmt 1. mgr. 24. gr. hafnalaga skal framlag ríkissjóðs ekki raska ótilhlýðilega samkeppni milli hafna samkvæmt ákvæðum samningsins um Evrópska efnahagssvæðið. Eftirtaldir hafnir fá ekki ríkisstyrk vegna þessa ákvæðis: Faxaflóahafnir, Kópavogshöfn, Hafnarfjarðarhöfn og hafnir í Fjarðabyggð.

Við undirbúning samgönguáætlunar sóttu hafnir um framlag til framkvæmda fyrir um 36 milljarða kr. á tímabili áætlunarinnar og þar af gæti framlag ríkissjóðs numið allt að 18 milljörðum kr. Framlag ríkissjóðs til nýrra hafnaframkvæmda, þ.e. að frádregnum hafnaframkvæmdum á eldri áætlun, er aðeins um 5 milljarðar kr. og því er nauðsynlegt að

forgangsraða hafnaframkvæmdum í samgönguáætlun. Við forgangsörðun var eftirfarandi haft að leiðarljósi:

- Framkvæmdir sem voru hafnar fóru inn á nýja áætlun.
- Framkvæmdir sem voru í eldri samgönguáætlun en voru ekki hafnar fóru endurskoðaðar í nýja áætlun.
- Að viðkomandi framkvæmd taki mið af mikilvægi fyrir samgöngukerfi landsins og almannahagsmuni á viðkomandi stað, sbr. 23. gr. hafnalaga.
- Að viðkomandi framkvæmd sé hagkvæm og ekki ætluð til afnota fyrir einstaka aðila í flutningastarfsemi, sbr. 23. gr.
- Að viðkomandi framkvæmd raski ekki samkeppnisstöðu samkvæmt ákvæðum samningsins um Evrópska efnahagssvæðið, sbr. 23. gr.
- Höfnin skili rekstrarafgangi að teknu tilliti til vaxta eða hafi nýtt möguleika sína til tekjuöflunar með eðlilegum hætti, sbr. 24. gr.
- Að framkvæmdin tryggi viðhald hafnarinnar og öryggi sjófarenda.
- Viðhaldsdýpkanir og endurbygging hafnarmannvirkja.

Rannsóknir til að bæta hafnaraðstöðu.

Úr hafnabótasjóði er fjárveiting ætluð til að bæta hafnaraðstöðu í einstökum höfnum. Óskað hefur verið eftir rannsóknum til að bæta hafnaraðstöðu á eftirtöldum stöðum:

- Arnarstapi, athugun á að auka athafnarými, viðlegu og kyrrð innan hafnar.
- Ólafsvík, athugun á lengingu Norðurgarðs til að auka kyrrð innan hafnar. Einnig lengd og form garðs.
- Vesturbyggð, athugun á aðstöðu fyrir flutningaskip á Patreksfirði.
- Bolungarvík, athugun á áhrifum endurbóta innan hafnar á kyrrð og hvort unnt sé að draga úr sandburði, athugun á ástandi Grundargarðs og mat á þörf til endurbyggingar.
- Ísafjörður, athugunir á aðkomu og aðstöðu stórra skemmtiferðaskipa.
- Sauðárkrúkur, undirbúningsrannsóknir vegna nýrrar ytri hafnar, sandburðarreikningar og öldulíkön.
- Húsavík, athugun á kyrrð við Bökubakka með reiknilíkani fyrir öldur innan hafnar, athugun á möguleikum til að hefta sandburð.
- Þórshöfn, athugun á stækkunarmöguleikum.
- Fjarðabyggð, athugun á hafnaraðstöðu fyrir botni Eskifjarðar.
- Djúpvogur, athugun á hafnaraðstöðu fyrir fiskeldi.
- Vestmannaeyjar, gera samanburð á hafnarkostum fyrir stór flutningaskip.
- Þorlákshöfn, sandburðarrannsóknir í tengslum við nýja innsiglingarlínu, endurskoðun á tillögum að stórskipahöfn.
- Grindavík, setja upp reiknilíkan fyrir höfnina til að kanna áhrif ýmissa breytinga á kyrrð innan hafnar.
- Reykjaneshöfn, athugun á uppbyggingu fiskihafnar og aðstöðu fyrir slipp í Njarðvíkurhöfn.

Helstu hafnaframkvæmdir.

Á fyrri hluta tímabilsins er gert ráð fyrir að ljúka þeim verkum sem þegar eru hafin og byrja aðeins á verkefnum sem voru á eldri áætlun. Gera má ráð fyrir að við endurskoðun áætlunar verði gerðar breytingar á síðara tímabilinu. Í töflu 9 í þingsályktunartillögum er að finna ítarlega lýsingu á fyrirhuguðum ríkisstyrktum hafnaframkvæmdum.